

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta- alueen suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan sekä eläinlääkäripalveluihin vuosille 2015–2019

versio 17.12.2014

Sisällys

1 Johdanto	3
2. Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät	3
3. Kunnaneläinlääkäreiden resurssi, vastualueet ja työnjako.....	4
4. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen	5
5. Tietojärjestelmät.....	6
6. Yhteistyö ja viestintä.....	6
7. Maksut.....	7
8. Valvonnan toimeenpano	7
8.1 Välttämättömien eläinlääkintähuollon tehtävien hoito poikkeustilanteessa, eläintautivalmius.	8
8.2 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkkailu	9
8.3 Vesiviljelylaitosten terveystarkkailu	10
9. Eläimistä saatavat sivutuotteet	12
9.1. Sivutuotealan laitosten hyväksyntä.....	12
9.2 Sivutuotteita käyttävät toimijat	14
9.3 Sivutuotteiden hautaaminen.....	15
10. Sisämarkkinakauppa	15
10.1 Sisämarkkinatuonti	16
10.2 Sisämarkkinavienti.....	16
11. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin	17
12. Eläinten lääkitsemisen valvonta.....	17
13. Eläinten hyvinvoinnin valvonta	18
13.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus	18
13.2. Tiloilla tehtävät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset.....	19
13.3. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus.....	19
13.4. Eläinsuojeluvalvojat.....	20
13.5. Eläinkuljetukset.....	20
13.6. Teurastamot.....	21
14. Täydentävien ehtojen valvonta	21
15. Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen	22
15.1. Peruseläinlääkäripalvelu	22
15.2. Tuotantoeläinten terveydenhuolto.....	24
15.3. Yksityinen palvelutarjonta	26
15.4. Kiireellinen eläinlääkäriapu	27
15.5. Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella.....	28
15.6 Ajanvaraus	29
15.7. Palveluiden saatavuus	29
15.8. Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely	30
15.9. Toimitilat.....	30
16. Seuranta, arviointi ja raportointi	31
16.1. Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi.....	31
16.2. Arviointi- ja ohjauskäynnit	32
17. Vuoden 2015 painopisteet.....	32
Liite 1. Resurssitarpeen kartoitus.....	34

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

1 Johdanto

Kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoittamista suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma ja alueellinen suunnitelma ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto (Avi) ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista (EiHL 10 §).

Liedon kunnan suunnitelmassa kuvataan miten kunnaneläinlääkärille määrättyjen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatehtävien hoito on alueella järjestetty ja osoitetaan, että eläinlääkäripalvelut on järjestetty eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti.

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) laatiman valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman (EHO) tavoitteena on tehostaa ja yhdenmukaistaa eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitettua eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa sekä ohjata eläinlääkäripalveluiden järjestämistä. Suunnitelmakauden 2015-2019 painopisteenä on lainsäädännön muutosten toimenpano (ks. luku 17).

Ohjelmasta säädetään eläinlääkintähuoltolain (765/2009) ja valtioneuvoston eläinlääkintähuoltoasetuksessa (1031/2009).

2. Eläinlääkintähuoltojärjestelmän yleiskuvaus ja tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinlääkintähuollon säännösten toimeenpanoa ja noudattamista. Evira ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista. Avi valvoo lain täytäntöönpanoa ja noudattamista alueellaan. Avi suorittaa myös itse eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten otantaan perustuvia eläinsuojelutarkastuksia, täydentävien ehtojen valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinsuojelutehtäviä. Avi ohjaa kunnaneläinlääkäreitä lakisääteisesti vastustettavien eläintautien torjunnassa, vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon suunnittelu ja toteutus tehdään kuntien ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla, joita on 64 kappaletta Suomessa. Kunnat järjestävät valtion vastuulla olevien eläintautien vastustamista ja eläinsuojelua koskevien tehtävien hoitamisen. Kunnille maksetaan näistä valvontatehtävistä korvaus valtion varoista. Kunnat järjestävät merkittävän osan eläinlääkäripalveluista kuten eläinlääkintähuoltolain edellyttämän peruseläinlääkäripalvelun arkipäivisin sekä kiireellisen eläinlääkäriavun kaikkina vuorokaudenaikoina. Eläinlääkintähuoltolain keskeisenä tavoitteena on lisätä ennaltaehkäisevää

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

toimintaa eläinlääkintähuollossa ja peruseläinlääkäripalvelun osana on järjestettävä tuotantoeläinten terveydenhuoltopalveluja kysyntää vastaavasti.

Yksityiset eläinlääkäripalvelut kohdistuvat pääasiassa pieneläimiin ja hevosiin, mutta myös tuotantoeläimiä hoitavien yksityisten määrä on lisääntynyt. Yksityiset palveluntarjoajat vastaavat suurelta osin erikoiseläinlääkäritason palveluista.

3. Kunnaneläinlääkäreiden resurssi, vastualueet ja työnjako.

Kunnan on arvioitava valvontaa ja palveluiden järjestämistä varten tarvittavat resurssit. Resurssikartoitus on suoritettava valtakunnallisesti yhtenäisesti käyttäen Eviran resurssilomaketta (liite 1). Kunnan on valvontasuunnitelmassaan osoitettava, että yksiköllä on kartoitetun resurssitarpeen täyttämiseen riittävä määrä pätevää henkilökuntaa.

Liedon yhteistoiminta-alue koostuu 12 kunnasta, joiden alueella ympäristöterveydenhuollon tehtävät on järjestetty. Liedon kunta hoitaa isäntäkuntana Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski TL:n, Liedon, Loimaan, Marttilan, Oripään, Paimion, Paraisten, Pöytyän ja Sauvon terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon. Lisäksi Liedon kunta hoitaa Turun kaupungin hyötyeläinten päivä- ja päivystysajan praktiikan.

Eläinlääkintähuollolla on alueella yhdeksän toimipistettä, joissa työskentelee vakituisesti 11 kunnaneläinlääkäreitä. Lisäksi yksikössä työskentelee yksi vastaanottoavustaja. Liedon alueella valvontatehtävät on eriytetty muista eläinlääkäripalveluista vuosien 2009-2010 aikana. Eläinsuojelusta ja eläintautien valvonnasta vastaa yksi kokopäiväinen valvontaeläinlääkäri. Henkilöstö on toimivaltaista koko toimialueella, mikä mahdollistaa joustavat sijaisjärjestelyt tarvittaessa. Turun ja Salon kaupunkien eläinsuojeluvalvontaeläinlääkäreiden toimivallasta on tehty yhteistyösopimukset, jotka mahdollistavat valvontaeläinlääkäreiden yhteistyön ja sijaistamisen tarvittaessa em. toimialueiden välillä.

Kunnaneläinlääkärit ja heidän ensisijaiset vastualueensa

Liisa Savo	Aura, Pöytyä
Jouni Mäkelä	Kaarina, Paimio, Sauvo, Turku
Minna Hakala	Kemiönsaari
Anne Saarinen (vs. Karttunen)	Koski TL, Marttila
Tuomo Waltari	Lieto, Turku
Ulla Skogström	Loimaa (Elintarvikevalvonta 20% vastaava ell 30%)
Wojciech Krzysztof Brandys	Oripää, Loimaa (Alastaro)
Virpi Heikinheimo	Parainen
Tarja Orava	Pöytyä
Eero Tuominen	Elintarvikevalvonta, koko toimialue (praktiikka 20%)
Sirkka Mattila	Eläinsuojelu, eläintaudit, koko toimialue

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan sekä eläinlääkäripalveluden suunnittelusta, -ohjeistuksesta ja -raportoinnista, päätöksenteon valmistelusta, tiedotuksesta sekä talous- ja

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

henkilöstöasioista vastaa terveysvalvonnan johtaja Johanna Mäkinen (0,5 htv). Laskutuksen ja arkistoinnin sekä palkanlaskennan hoitaa osastosihteerini Rauni Wasell (0,5 htv).

Vastaava eläinlääkäri tekee päivystysvuoro- ja lomalistat sekä palkkaa sijaiset.
Vastaanottoapulainen avustaa listan laadinnassa sekä laatii yhteenvedot kuukausittain suoritteista.

4. Henkilökunnan pätevyyden ja osaamisen varmistaminen

Valvonta-asetuksen 6. artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että kaikki sen virallista valvontaa harjoittava henkilöstö pysyy ajan tasalla toimivaltansa alalla ja saa säännöllistä lisäkoulutusta tarvittaessa. Laissa eläinlääkäriammattin harjoittamisesta (29/2000, 18 §) säädetään, että eläinlääkäriammattin harjoittaja on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitoiminnan edellyttämää ammattitaitoa sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin. Eläinlääkäriammattin harjoittajan työnantajan tulee luoda edellytykset sille, että ammatinharjoittaja voi osallistua tarvittavaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen.

Evira ylläpitää rekisteriä eläinlääkäriammattin harjoittajista. Rekisteriin merkittyjä ammatinharjoittajia ovat Suomessa eläinlääkäriksi laillistetut henkilöt ja henkilöt, jotka tarjoavat väliaikaisia ja satunnaisia eläinlääkäripalveluja Suomessa sekä eläinlääketieteen opiskelijat, joilla on oikeus harjoittaa väliaikaisesti eläinlääkäriammattia Suomessa. Liedossa eläinlääkäreiden pätevyys varmistetaan ennen työsuhteen solmimista rekisteristä. Toistaiseksi voimassa olevaan virkaan palkattaessa pyydetään myös esittämään tutkintotodistukset.

Osa eläinlääkintähuollon tehtävistä on varattu ainoastaan eläinlääkäriin tehtäviksi. Esimerkiksi lääkkeiden luovutus vastaanotolta edellyttää aina eläinlääkäriin päätöstä asiasta samoin eläinlääkinnällinen tutkimus, eläimen taudinmääritys ja näihin liittyvistä hoidoista ja lääkityksistä päättäminen. Elintarvikevalvontatehtävistä leikkaamojen koko valvonta ja munapakkaamoissa valvonnasta vastaaminen. (kansallinen valvonta-asetus 421/2011 § 8) edellyttävät eläinlääkäriin tutkintoa..

Liedon kunnassa eläinsuojelu- ja tautiasiat lähtökohtaisesti kuuluvat valvontaeläinlääkäreille. Eläinlääkärit työskentelevät pääsääntöisesti yksin ja siksi käytännössä eläinlääkäriin pätevyyttä edellyttäviä töitä ole mahdollista siirtää muiden henkilöiden hoidettavaksi. Epäselvissä tapauksissa tarkistetaan lainsäädännön vaatimukset. Riittävä ja asianmukainen hallintomenettelyjen tuntemus, pyritään varmistamaan erikoistumisella ja säännöllisillä koulutuksilla. Käytännössä hallinnollisia päätöksiä tekee pääasiassa vain eläinsuojelusta vastaava valvontaeläinlääkäri, joka työskentelee yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ja tarvittaessa konsultoi heitä.

Liedon ympäristöterveydenhuollon henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua ammatilliseen täydennyskoulutukseen kuutena päivänä vuodessa (tarvittaessa myös useampaan). Määrään ei lasketa kunnan sisäisiä koulutuksia.

Eläinlääkintähuollon henkilökunnan monivuotinen täydennyskoulutus suunnitelma:

- Eläinlääkäripäivät kerran vuodessa
- 4 omaa erityisosaamista tukeva koulutusta, koulutustarjonnan mukaan
- Avin työkokouksia 1-2 kertaa vuodessa
- Muiden viranomaisten järjestämät tilaisuudet 1-2 tarpeen mukaan etenkin valmius- ja valvontaeläinlääkärit

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

5. Tietojärjestelmät

Kunta huolehtii, että eläinlääkintähallinnon käytössä olevat tietojärjestelmät ovat tehokkaassa käytössä valvonnan apuna. Tietojärjestelmien käyttöön ja käyttöönottoon varataan riittävät resurssit ja varmistetaan niiden käytön osaaminen.

Liedon kunnan eläinlääkintähuollossa valvontaeläinlääkäreillä on TerveKuu –ohjelma käytössään. TerveKuulle kirjataan kaikki tarkastupöytäkirjat ja kohteisiin liittyvät muut toimenpiteet. Praktikkoeläinlääkäreillä on käytössä Provet-ohjelma, jonka yhtymäraportista poimitaan suoritiedot kunnan kuukausi- ja vuosiraportteihin. Lisäksi eläinlääkäreillä on tehtävistä riippuen käytössä erinäisiä valtakunnallisia tietojärjestelmiä (kuten eläintenpitorekisteri) valvontaeläinlääkärillä ja praktikoilla Sikava- ja Naseva – ohjelmat. Tietojärjestelmien käyttökoulutukseen osallistutaan tarvittaessa ja koulutustarjonnan mukaan.

Eläinlääkintähuollon tietojärjestelmiä on kuvattu tarkemmin valtakunnallisessa ohjelmassa s.11-13.

6. Yhteistyö ja viestintä

Liedon Ympäristöterveyspalveluiden viestinnästä ja tiedotuksesta vastaa terveystalouden johtaja. Yleinen tiedotus hoidetaan Liedon kunnan nettisivuilla joille yhteistoiminta-alueen kuntien sivuilla on linkit. Paikallis- ja aluelehdille ja –radioille tiedotetaan tärkeimmistä ajankohtaisista asioista. Tavanomainen viranomaisyhteistyö hoidetaan puhelimitse, sähköpostilla ja postitse. Kaikilla viranhaltijoilla on käytössään puhelin ja sähköposti. Kukin viranhaltija vastaa omalta osaltaan tavanomaisesta yhteistyöstä ja viestinnästä asiakkaidensa ja muiden viranomaisten kanssa.

Viranomaisyhteistyötä edistetään muiden viranomaisten kanssa pidettävillä palavereilla ja näissä käsitellään tarvittaessa eläinlääkäreitä koskevia asioita. Paikallisviranomaisten (rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, sosiaali-, pelastus-, kaavoitusviranomainen) kanssa pidetään palaveria, joissa mm. sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista ympäristöterveydenhuollon eri osa-alueiden ja muiden viranomaisten kanssa.

Yhteistyö aluehallinnon, keskushallinnon ja muiden viranomaisten tai toimijoiden kanssa hoidetaan tilanteesta riippuen niin, että joko terveystalouden johtaja vastaa yhteistyöstä tai sovitaan, että se eläinlääkäri, joka vastaa kyseessä olevasta asiasta, hoitaa yhteistyön.

Terveystalouden johtaja vastaa asiakaspalautteista, selvityspyynnöistä ja lausunnoista ja pyytää tarvittaessa eläinlääkäreiltä selvityksiä ja lausuntoja jotka liittyvät asiaan. Viestinnän ja tiedotuksen periaatteita ja ohjeistusta on kuvattu Liedon kunnan tiedotusohjeissa sekä viestintä- ja markkinointisuunnitelmassa.

Hallintolain (434/2003) mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. Viranomaisten välisestä virkaavusta säädetään erikseen. Eläintautilaissa ja eläinsuojelulaissa on säännöksiä eri viranomaisten velvollisuuksista ilmoituksiin ja yhteistyöhön eläintauti- ja eläinsuojelutapauksissa. Valvonta-asetus edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset noudattavat toiminnassaan suurta avoimuutta. Yleisöllä

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

on oikeus tutustua toimivaltaisten viranomaisten valvontatoimia ja niiden tehokkuutta koskeviin tietoihin sekä valvontaraportteihin. Viestinnän periaatteina tulee olla luotettavuus, avoimuus, tasapuolisuus ja nopeus.

Erityistilanneviestintä

Liedon kunnan ympäristöterveyspalveluiden valmiussuunnitelmassa on ohjeita häiriötilanteiden tiedottamiseen sekä yhteystietoja. Terveysvalvonnan johtaja vastaa häiriötilanneviestinnästä.

7. Maksut

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan ja kunnallisiin eläinlääkäripalveluihin liittyvistä maksuista ja korvauksista on säädetty eläinlääkintähuoltolain 5. luvussa ja eläinlääkintähuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä. Eläinlääkintähuoltolain 22 §:n mukaan kunta voi osallistua peruseläinlääkäripalvelusta ja kiireellisestä eläinlääkäriavusta kotieläimen omistajalle tai haltijalle aiheutuneisiin kustannuksiin. Varmistaakseen sen, että sairasta eläintä ei jätetä hoitamatta matkoista johtuvien kustannusten takia ja turvatakseen kuntalaisten tasapuoliset oikeuden lakisääteisten peruspalvelujen käyttäjinä, pitäisi kuntien asettaa tietty omavastuuosuus matkoista johtuviin kustannuksiin (kunnallisen eläinlääkäritaksan matkasta riippuva käyntimaksu ja kilometrikorvaukset) ja subventoida eläinlääkäripalvelujen käyttöä omavastuuosuuden ylittävältä osalta. Jokaisella kunnalla on lain nojalla mahdollisuus päättää omista subventioistaan, mutta suositeltavaa on tehdä päätös koko yhteistoiminta-alueen osalta.

Liedon kunnan ympäristöterveyslautakunta on kokouksessaan 22/1.10.2008 päättänyt subventioista. Ympäristöterveydenhuolto subventoi päivystysaikana edestakaiset matkakulut ja käyntimaksusta aiheutuneet kulut (+alv), siltä osin kuin ne ylittävät yli 30 km. Subventio koskee hyötyeläinten sairaskäyntejä, ei ravi- ja ratsuhevosia.

Hyötyeläinpäivystyksen keskitetystä yhteydenottopalvelusta peritään maksu (0,7 €/min+ ppm) ympäristöterveyslautakunnan vahvistaman taksan mukaisesti (Ympäristöterveyslautakunta 66/13.10.2010).

Pieneläinpäivystyksestä solmitun sopimuksen mukaisesti yksityinen palvelun tuottaja noudattaa kunnaneläinlääkäritaksaa.

8. Valvonnan toimeenpano

Kunnan on huolehdittava eläintautilaissa, eläinsuojelulaissa, eläinten lääkitsemislaissa sekä sivutuotelainsäädännössä kunnaneläinlääkärille säädettyjen tai näiden lakien nojalla määrättyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä alueellisen suunnitelman ja valtakunnallisen ohjelman mukaisesti (ElhL 15§). Kunta suunnittelee valvonnan toimeenpanon, johon sisältyy valvontamäärät ja niiden vaatimat resurssit. Kunta varmistaa korjaavien toimenpiteiden loppuun saattamisen. Lisäksi kunta varmistaa valvontatietojen asiallisen dokumentoinnin, tallentamisen ja raportoinnin.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

8.1 Välttämättömien eläinlääkintähuollon tehtävien hoito poikkeustilanteessa, eläintautivalmius

Kunnalla tulee olla suunnitelma, miten varmistetaan välttämättömien eläinlääkintähuollon tehtävien hoito poikkeustilanteessa. Kunnaneläinlääkäri huolehtii eläintautilain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta kunnan alueella. Liedon yhteistoiminta-alueella valmiuseläinlääkäreitä ovat Liisa Savo ja Sirkka Mattila, jotka sijaistavat toisiaan. Mikäli lisäresurssia tai sijaisjärjestelyjä tarvitaan, niistä sovitaan tapauskohtaisesti. Läänineläinlääkäriellä on oikeus tarvittaessa määrätä kunnaneläinlääkäri toimimaan myös muun kunnan alueella saman Avin toimialueella, ja Eviralla on vastaava oikeus kaikkien eläinlääkärien ja koko maan osalta.

Varautuminen helposti leviävien eläintautien leviämisen uhkaan on keskeinen osa eläinten terveyden valvontaa. Tautitapausten varhainen havaitseminen, nopeasti käynnistettävät hallintatoimet ja kustannustehokkuus toimenpiteiden valinnassa taudin torjunnan vaarantumatta sekä tarvittavan välineistön nopea saatavuus vaativat etukäteissuunnittelua, hankintoja, toimijoiden kouluttamista ja käytännön harjoittelua. Tarttuvat eläintaudit jakautuvat lakisääteisesti vastustettaviin ja muihin tarttuviin eläintauteihin. Lakisääteisesti vastustettavat eläintaudit jaetaan edelleen helposti leviäviin, vaarallisiin ja valvottaviin eläintauteihin. Lakisääteisesti vastustettavien eläintautien vastustustoimenpiteistä vastaa virkaeläinlääkäri. Joidenkin lakisääteisesti vastustettavien eläintautien vastustustoimenpiteistä on säädetty eläintautilain nojalla erillissääöksin. Myös joitakin muita kuin lakisääteisesti vastustettavia eläintauteja koskee velvollisuus ilmoittaa eläintaudin esiintymisestä maa- ja metsätalousministeriön vastustettavista eläintaukeista ja eläintautien ilmoittamisesta antaman päätöksen nro 1346/95 mukaisesti.

Epäily tarttuvan eläintaudin esiintymisestä voi joko tilalla eläimen tai eläinryhmän kliinisten oireiden tai tuotannon tunnuslukujen muutosten perusteella tai näytteen tutkimuksen yhteydessä laboratoriossa. Eläinlääkäri arvioi, onko kyseessä epäily, joka on syytä varmistaa lisätutkimuksilla. Joskus päätöksen lisänäytteiden ottamisesta tekee Evira. Eläinlääkäriin on ilmoitettava vastustettavan eläintaudin epäilystä tai todetusta taudista viipymättä. Helposti leviävästä, vaarallisesta ja uudesta vakavasta eläintaudista on ilmoitettava välittömästi, myös päivystysaikana. Valvottavista ja MMM:n asetuksessa 1010/2013 luetelluista eläintaukeista on ilmoitettava seuraavana arkipäivänä. Muista ilmoitettavista eläintaukeista ilmoitetaan vain kuukausiyhteenvedossa. Kunnaneläinlääkärit toimittavat kuukausiyhteenvedot aviin kuukausittain seuraavan kuun 15. päivään mennessä.

Toimenpiteet zoonoosi- ja eläintautitapauksen aiheuttamissa häiriötilanteissa ja toimintaohjeet on kuvattu Liedon kunnan ympäristöterveyden valmiussuunnitelmassa, joka on jaettu jokaiseen toimipisteeseen. Vakavissa tai vastustettavissa zoonoosi- ja eläintautitapauksissa eläinlääkintähuollon painopiste siirretään taudin torjumiseen. Muut eläinlääkäriin työt jäävät toissijaiseen asemaan. Pääsääntöisesti eläinlääkäri, jonka toimialueella tautitapaus todetaan, hoitaa taudin poistamiseksi määrätyt työt. Kunnaneläinlääkäriä koskeva velvoite ilmoittaa erikseen lueteltujen zoonoosien esiintymisestä toimialueensa tartuntatautien torjunnasta vastaavalle terveyskeskuksen lääkärielle on kirjattu vastustettavista eläintaukeista ja eläintautien ilmoittamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön päätöksen 7a §:ään.

Ympäristöterveydenhuollon valvontaeläinlääkäreillä on varastossa on suojavaatteita (saapassuojia, päähineitä, hanskoja ja sekä pestäviä että kertakäyttöisiä haalareita) aina vähintään viikon tautitilanne toiminnan edellyttämä määrä. Näytteenottovälineitä veri-, sively-, uloste- ja kudoksenäytteitä varten vähintään 3 päiväksi. Elatusaineellisia näytelähetysputkia on hyvin niukasti,

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

koska ne vanhenevat aika nopeasti ja osa on kalliita (ainakin virusnäyteputket) enkä niitä juurikaan normaalioloissa tarvitse. Näytteiden lähettämiseen käytettäviä pahlavilakoita ja pehmusteita on tapauksesta riippuen 2-7 päiväksi. Oriolasta tilaamalla vuorokaudessa saadaan lisää tarvikkeita ja Avilla on lisäksi Turussa näytteenottovarasto, jota kunnatkin voivat tarvittaessa käyttää. Suihku ja pyykinpesumahdollisuus on eläinlääkäreiden toimitiloissa.

8.2 Pakollinen ja vapaaehtoinen terveystarkkailu

Kana-, broileri- ja kalkkunaparvia, uudistuseläimiä tuottavia sikaloita ja keinosiemennyssonneja tai raakamaitoa tuottavia nautojen pitopaikkoja koskee pakollinen salmonellatarkkailu.

Pitopaikat voivat liittyä vapaaehtoiseen terveystarkkailuun lampaiden ja vuohien maedi-visnan sekä scrapien varalta, tarhattujen hirvieläinten tuberkuloosin tai kalojen BKD:n varalta. (Vna 838/2013). Myös siipikarjan vientilaitoksilla on toteutettava erillistä terveystarkkailu- ja näytteenotto-ohjelmaa.

Kunta sisällyttää omaan suunnitelmaansa pitopaikkojen terveystarkkailuun liittyvät tilakäynnit ja suunnittelee toteutuksen. Salmonellatarkkailuohjelman osalta kunta seuraa toimijan toteuttaman näytteenoton säädöstenmukaisuutta ja hallinnoi parvista toimitettuja saapumisilmoituksia sekä huolehtii omalta osaltaan pakolliseen terveystarkkailuun liittyvien tilakäyntien toteutumisesta. Kunta välittää terveystarkkailusta saadut tiedot aluehallintovirastolle.

Terveystarkkailuohjelmien lukumäärä yhteistyöalueen kunnissa on esitetty Eviran resurssilomaketta (liite 1).

Siipikarjan salmonellatarkkailuohjelmista Avi toimittaa vuosittain listat tiloista ja alueen vastuueläinlääkäri hoitaa näytteenoton ja tarkkailun. Em. tehtävistä laskutetaan Avia, joka korvaa kulut kunnalle ja laskuttaa toiminnanharjoittajaa valtakunnallisesti yhtenäisen takan mukaan. Kunnaneläinlääkärit arkistovat dokumentit paperimuodossa ja toimittavat tiedot Aviin.

Terveystarkkailun tarkat kuvaukset löytyvät eläinlääkintälainsäädännöstä tautikohtaisesti.

Toimija vastaa vapaaehtoisen terveystarkkailun kustannuksista. Tämän vuoden alusta Maedi-visna ja scrapies ohjelmat on vapaaehtoisia. Maedi-visnasta ja scrapiesta laskutus toimii kuten salmonellatarkkailuohjelmassa. Koska kyseessä ovat vapaaehtoiset ohjelmat, toiminnanharjoittajat saavat käytännössä valita, kenen virkaeläinlääkäriin pyytävät näytteenottoihin ja tarkastuksiin. Avi lähettää kuntaan (sähköposti koko eläinlääkintähuollolle) tiedon ohjelmaan hyväksymistään lampoloista. Avi on marraskuuhun 2014 mennessä tehnyt luokituspäätöksen ilmoittautuneiden osalta kolmeen lampolaan (Loimaa, Oripää ja Tarvasjoki, yksi kustakin). Vuoden 2014 loppuun mennessä lampureiden tulee ilmoittautua Aviin, jos aikovat jatkaa tarkkailuohjelmassa samalla tasolla, mihin pakollisessa ohjelmassa jäivät.

Kotiteurastetuista naudoista tulee Avista kerran vuodessa lista tiloista, joissa on suuri määrä kotiteurastuksia. Tarkkailueläinlääkäri käy alueen tilat läpi ja puuttuu toistuvasti säädöstenvastaisiin toimintoihin tarpeelliseksi katsomallaan tavalla. Praktikkoeläinlääkäreiden on tilakäynneillä suotavaa ottaa asia puheeksi ja viestittää tiloille tehostetusta seurannasta. Lista toimii tukena myös mahdollisissa eläinsuojelupäilyissä ja -tarkastuskäynneissä.

Toimenpiteet tilanteessa, jossa jotakin terveystarkkailuohjelmaa ei ole toteutettu säädösten mukaisesti:

Asiakirjan luonne: Julkinen
 Laatinut: Johanna Mäkinen
 Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

- tilaa huomautetaan asiasta, annetaan ohjausta ja asia kirjataan pöytäkirjaan
- tehdään ilmoitus (pöytäkirja) avi:lle
- tehdään ylimääräinen valvontakäynti läänineläinlääkäriin määräyksestä

Eläinten merkitseminen ja rekisteröintiä valvovat ELY- keskusten tarkastajat ja läänineläinlääkärit. Mikäli kunnaneläinlääkäri havaitsee nautojen/ lampaiden korvamerkkien systemaattisesti puuttuvan, ilmoitetaan asiasta läänineläinlääkärille.

8.3 Vesiviljelylaitosten terveysvalvonta

Vesiviljelylaitosten tarkastukset ja näytteenotto tehdään pääosin riskiperusteisesti. Evira lähettää Aveihin vuosittain erillisen ohjeen kyseisen vuoden tarkastuksista ja näytteenotoista. Eviran vuosittaisessa ohjeessa luokitellaan laitokset riskiluokkiin laitostyyppin mukaisesti ja ohjeistetaan valvonnan perustaso tietyn tyyppisille laitoksille. Avi huomioi paikalliset olosuhteet laitosten luokituksessa. Kunnaneläinlääkäri tekee tarkastukset ja suorittaa näytteenoton aluehallintoviraston määräämällä tavalla.

Tarkastusten yhteydessä havainnoidaan laitoksen riskejä saada tai levittää eläintauteja ja nämä riskit raportoidaan Aville tarkastuskertomuksessa. Liedon kunnassa vesiviljelylaitosten valvonnasta vastaa ensisijaisesti valvontaeläinlääkäri Sirkka Mattila. Alueella on 35 vesiviljelylaitosta:

VESIVILJELYLAITOKSET

02-009	Perkaamo, Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Savon Taimen Oy / Granholmen		VÄSTANFJÄRD
02-011	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy / Busö	Busön	ROSALA
02-015	Poikaslaitos	Haverön Lohi Oy / Kläppen	Lohitie 1-2	NAUVO
02-052	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy / Granlunds Fisk	Kasnäs	KASNÄS
02-075	Talvisäilytyspaikka	Haverön Lohi Oy / Ekholmen	Lohitie 1-2	NAUVO
02-098	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Haverön Lohi Oy / Klobban	Lohitie 1-2	NAUVO
02-099	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Haverön Lohi Oy / Sillholmen	Lohitie 1-2	NAUVO
02-101	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Lyckans Fisk Oy / Stenskär	Söderby	INIÖ
02-102	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Lyckans Fisk Oy / Österholm	Söderby	INIÖ
02-140	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Haverön Lohi Oy / Lycknäs	Lohitie 1-2	NAUVO
02-142	Ruokakalalaitos	Pensarin Taimen Oy	Pensar	NAUVO
02-143	Ruokakalalaitos	Haverön Lohi Oy / Östertholm	Lohitie 1-2	NAUVO
02-	Ruokakalalaitos	Gullkronan Lohi Oy	Haverö	NAUVO

Asiakirjan luonne: Julkinen
 Laatinut: Johanna Mäkinen
 Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

144				
02-147	Poikaslaitos	Brändö Lax (ent. Skagsund Ab) /Skagsund		PARAINEN
02-149	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy / Kasnäs Lax Ab	Träskedevägen 22	KASNÄS
02-150	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy / Kasnäs Fisk	Kasnäs	KASNÄS
02-151	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy Fiskodling /Biskopsö	Biskopsö	KASNÄS
02-158	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy / Storholmen	c/o Salmonfarm AB	KASNÄS
02-178	Hautomo, Ravunviljelylaitos	Ö-Rapu-Kräftan	Vreta	KEMIÖ
02-207	Hautomo, Luonnonravintolammikko, Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti / Kirjala	Kalakouluntie 72	KIRJALA
02-231	Ravunviljelylaitos	Merilän Rapu Oy	Meriläntie 24	YLÄNE
02-236	Ravunviljelylaitos	Lindroos Roger	Seivistentie 152	PARAINEN
02-240	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy /Helsingholm	Helsingholm	KASNÄS
02-241	Ruokakalalaitos	Salmonfarm Ab Oy Fiskodling / Rysskäret	Rysskäret	KASNÄS
02-245	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Lyckans Fisk Oy / Patlot	Söderby	INIÖ
02-246	Poikaslaitos, Ruokakalalaitos	Haverön Lohi Oy /Krook	Krook	NAUVO
02-247	Talvisäilytyspaikka	Haverön Lohi Oy / Sahalahti	Lohitie 1-2	NAUVO
02-248	Poikaslaitos, Talvisäilytyspaikka	Haverön Lohi Oy / Skutudden	Lohitie 1-2	NAUVO
02-255	Luonnonravintolammikko, Ravunviljelylaitos	Peltonen Pentti, rapulammikot	Hväsbyvägen 29	KORPPOO
02-262	Poikaslaitos	Skagsund Ab / Prästhamn (talvisäilytys)	Sorpovägen 156	PARAINEN
02-263	Talvisäilytyspaikka	Heimon Kala Oy / Watkast	Retais	KORPPOO
02-264	Talvisäilytyspaikka	Heimon Kala Oy / Långholmen (talvisäilytys)	Saaristotie 1998	MOSSALA
02-265	Talvisäilytyspaikka	Lyckans Fisk Oy Ab / Lindö (talvisäilytys)	Söderby	INIÖ
02-268	Poikaslaitos	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos		KIRJALA
02-269	Talvisäilytyspaikka	Haverön Lohi Oy / Notgrund	Lohitie 1-2	NAUVO

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Tarkastusten tarkoituksena on havainnoida eläimiä ja etsiä tarttuvien kala- tai raputautien oireita. Olennainen osa tarkastusta on kirjanpitoon ja laitoksen omavalvonnan kuvaukseen perehtyminen. Laitosten omavalvonta tarkastetaan ja sitä pyritään kehittämään yhdessä toimijoiden kanssa. Tarkastuksissa käytetään Eviran tarkastusta varten suunnittelemaa lomaketta, jonka kopion kunnaneläinlääkäri toimittaa aluehallintovirastoon.

Eläinten keinollinen lisääminen

Avi hyväksyy hakemuksesta nautojen, sikojen, hevosten, lampaiden ja vuohien spermankeräysasemat, spermavarastot, alkiontuotanto- ja alkionkeräysryhmät sekä sperman keräysasemille toimitettavien eläinten karanteenit. Avi lähettää hyväksymisen tiedoksi Eviraan. Evira rekisteröi hyväksytyt asemat, varastot ja ryhmät ja tiedottaa niistä toimijoille ja muiden jäsenvaltioiden viranomaisille lainsäädännön mukaisesti. Kunnaneläinlääkäri valvoo karanteeneja, sperman keräysasemia, alkioiden keräysryhmiä, alkioiden tuotantoryhmiä sekä spermavarastoja ja suorittaa niissä säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että ne täyttävät hyväksymiselle säädetyt edellytykset ja että toiminnalle säädetyt vaatimuksia ja hyväksymispäätöksessä asetettuja ehtoja noudatetaan.

Vuoden 2014 alussa voimaan tullut uusi eläintautilaki (441/2014) edellyttää, että kaikki sperman keräysasemat (oriasemat), joissa kerätään hevoseläinten spermaa, ovat aluehallintovirastojen hyväksymiä. Em valvontakohteita on Liedon yhteistoiminta-alueella kaksi eli Loimaalla ja Pöytyällä toimivat EU-sisämarkkinakauppaan hyväksytyt hevossiittolat. Marttilassa toimii lisäksi yksi oriasema jonka pitää hyväksyttää toimintansa aluehallintovirastolla ennen ensi vuoden siitoskautta, mikäli he haluavat jatkaa toimintaansa vuonna 2015.

Liedon yhteistoiminta-alueella ei tällä hetkellä harjoiteta hevosten alkionsiirtoa. Mikäli tällaisesta toiminnasta tehtäisiin ilmoitus, kunnaneläinlääkärille kuuluvista valvontatoimenpiteistä (alkutarkastus, vuositarkastukset) huolehtii eläinlääkäri Liisa Savo, varahenkilö sovitaan tarpeen mukaan.

Kyyhkyslakat

Kyyhkyslakoissa, joista lähetetään kyyhkysiä kilpailuihin tai näyttelyihin, on kaikki lakassa pidettävät kyyhkysrokotettava vuosittain newcastlentaudin leviämisen ehkäisemiseksi. Rokotuksen voi suorittaa kunnaneläinlääkäri tai muu eläinlääkäri. Tiedot rokotuksista on lähetettävä läänineläinlääkärille. Rokotusvelvollisuuden toteutumisen varmistamiseksi läänineläinlääkäri voi määrätä kunnaneläinlääkärin tarkastamaan näyttelyyn tai kilpailuun osallistuvien kyyhkysten rokotustodistukset näyttely- tai kilpailupaikalla. Viesti-, näyttely- ja koristekyyhkyjen pitopaikkojen tulee olla rekisteröityjä.

9. Eläimistä saatavat sivutuotteet

Sivutuotelaki on muuttumassa. Lakiluonnoksen mukaan Evira laatii valtakunnallisen valvontasuunnitelman ja Avi ohjaa suunnitelman toteuttamista alueellaan. Suunnitelma päivitetään sivutuotteiden valvonnan osalta lain valmistuttua.

9.1. Sivutuotealan laitosten hyväksyntä

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1774/2002 (sivutuoteasetus) edellyttää, että sivutuotteita käsittelevillä, varastoivilla ja hävittävillä laitoksilla on oltava toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä. Lisäksi viranomaisen on säännöllisin väliajoin suoritettava tarkastuksia

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

ja valvontaa hyväksytyissä laitoksissa. Valvontaviranomaiset on määrätty laitostyyppikohtaisesti MMM:n asetuksessa N:o 850/2005.

Läänineläinlääkärit hyväksyvät väliasteen laitokset, öljykemian laitokset, muut kuin tilakohtaiset polttolaitokset ja osan teknisistä laitoksista. Kunnaneläinlääkäri hyväksyy polttolaitokset, rinnakkaispolttolaitokset ja johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitus hävittää polttamalla tai hyväksytylle kaatopaikalle toimittamalla. Kunnaneläinlääkäri rekisteröi osan teknisistä laitoksista, johdettujen tuotteiden varastointilaitokset silloin, kun tuotteet on tarkoitettu tekniseen käyttöön sekä toimijat, jotka käyttävät sivutuotteita erityisiin ruokintatarkoituksiin. Hyväksyntä- ja rekisteröintipäätökset on ilmoitettava välittömästi Eviraan.

Sivutuoteasetuksen mukaan hyväksytyjen laitosten valvontatiheys on säädetty em. ministeriön asetuksessa 850/2005. Paitsi hyväksymiään laitoksia, kuntien ja Avien tulee valvoa eräiden Eviran hyväksymien laitosten toimintaa. Valvontatarkastuksista on tehtävä tarkastuskertomus.

Kunnaneläinlääkäri:

- valvoo sivutuoteasetuksen mukaan hyväksymiään laitoksia kerran vuodessa ja osallistuu tarvittaessa läänineläinlääkäreiden tarkastuksiin
- valvoo Eviran hyväksymiä laitoksia kerran vuodessa lukuun ottamatta luokan 1 ja 2 käsittelylaitoksia, varastointilaitoksia ja teurastamojen sivutuoteosastoja
- valvoo kahta viimeistä laitostyyppiä lukuun ottamatta edellä mainittuja Eviran hyväksymiä laitoksia osallistumalla tarkastukseen kerran vuodessa
- valvoo toimialueensa muita paikkoja, joissa eläimistä saatavia sivutuotteita kuljetetaan, käsitellään, käytetään tai hävitetään.

Eviran nettisivuilla ylläpidettävältä hyväksytyjen ja rekisteröityjen sivutuotealanlaitosten listalta on nähtävissä ajantasainen luettelo laitoksista ja niiden sijainnista. Kuluva vuoden aikana tarkastettavat laitokset ovat siten poimittavissa em. listalta ja huomioitavissa seuraavan vuoden valvontasuunnitelmissa. Tarkastuksissa todettujen puutteiden korjausten seuranta tehdään uusinta- ja seurantavalvontakäynnin tai asiakirjatarkastuksina.

Polttolaitokset 33 kpl

FI-636-PO-1-2005, Broileremokanala Juva Antti Oy, 21880 Pöytyä INCP CAD
FI-284-PO-1-2007 Farmi-Nummela Oy 31500 Koski TL 2 INCP CAD
FI-284-RPO-1-2010 Farmit Nummela Oy ja Huttula Oy 31500 Koski TL 2 CoIP CAD
FI-636-RPO-1-2012 Isoniityn Kone Oy 21840 Karinainen 2 CoIP CAD
FI-636-PO-1-2006 Kalkkunakasvattamo Markku Marttila 21860 Auvainen 2 INCP CAD
FI-430-RPO-2-2012 Kairus Juha-Pekka 32440 Alastaro 2 CoIP CAD
FI-006-RPO-2-2010 Kanakumppanit Oy 32440 Alastaro 2 CoIP CAD
FI-006-RPO-3-2010 Kanakumppanit Oy 32440 Alastaro 2 CoIP CAD
FI-284-PO-2-2007 Kattelus Eero 31500 Koski TL 2 INCP CAD
F-480-PO-1-2009 Korpi Jorma 21490 Marttila 2 INCP CAD
FI-006-RPO-1-2010 Kukkojan Tila Oy 32440 Alastaro 2 INCP CAD
FI-480-PO-1 -2007 Kylämäen Tila 21490 Marttila 2 INCP CAD
FI-284-RPO-1-2009 Lammi Kari 31500 Koski TL 2 CoIP CAD
FI-430-PO-4-2012 Lehtonen Veli 32300 Mellilä 2 INCP CAD
FI-636-RPO-5-2011 Levo Tero 21890 Haveri 2 CoIP CAD
FI-284-PO-5-2007 Luhtala Sirkka ja Toivo 31500 Koski TL 2 INCP CAD
FI-423-RPO-1-2008 Lähteenmäki Jarmo 21360 Lieto as. 2 CoIP CAD
FI-284-PO-1-2008 Lähteenmäki Kalle 31500 Koski TL 2 INCP CAD
FI-284-RPO-6-2011 Maatousyhtymä Luhtala 31500 Koski TL 2 CoIP CAD

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

FI-284-PO-3 -2007 Maatousyhtymä Nyhä 31500 Koski TL 2 INCP CAD
FI-284-RPO-2-2011 Maatalousyhtymä Palomäki 31500 Koski TL 2 ColP CAD
FI-636-RPO-5-2012 Manneri Antti 21800 Kyrö 2 ColP CAD
FI-979-RPO-3-2008 Oksanen Reijo ja Minna 21900 Yläne 2 ColP CAD
FI-979-RPO-1-2008 Peltolan tila Oy 21900 Yläne 2 ColP CAD
FI-480-PO-1-2009 Prusila Seppo pk 21560 Ollila 2 INCP CAD
FI- 284-PO-4-2007 Salonen Reino 31500 Koski TL 2 INCP CAD
FI-430-RPO-2-2013 Simo Pietilän Tila Oy 32440 Alastaro 2 ColP CAD
FI-636-PO-3-2005 Siipikarjatilä B.R. Oiler Oy 21880 Pöytyä 2 INCP CAD
FI-636-PO-4-2005 Siipikarjatilä B.R. Oiler Oy 21880 Pöytyä 2 INCP CAD
FI-019-RPO-3-2012 Sirkiä Hannu 21380 Aura 2 ColP CAD
FI-561-RPO-3-2011 Tuomola Jouni 32410 Niinijoki 2 INCP CAD
FI-431-RPO-4-2011 Vähä-Hakula Oy 32410 Niinijoki 2 INCP CAD
FI-738-RPO-1-2009 Yhtymä Rosenlew 21570 Sauvo 2 ColP CAD

Käsittelylaitokset 1 kpl

FIR003-7821/2013 Muna Foods Oy 20761 Piispanristi 3 PROCP, EGG, FERT, FEED
Processes egg shells for feed (farmed animals) and fertilizers.

Lemmikkieläinten ruokia valmistavat laitokset 4 kpl

FIP3-009/761/2005 Aristo Oy 32200 Loimaa 3 PETPR PETD
FIP3-012/761/2005 Hau-Nau Tuote 32200 Loimaa 3 PETPR PETD
FIP003-09462/2008 Mur-Kis T:mi 21800 Kyrö 3 PETPR PETR
FIP003-5652/2013 Premium Pet Food Suomi Oy 21530 Paimio 3 PETPR PETP

Tekniset laitokset 1 kpl

FI- 040-TE-1-2007 Maria Sjöberg 25900 Dalsbruk 3 TECHP HISKR

Rehusekoittamat ja tilarehustamat 1 kpl

FI-533-TR-1-2006 Nauvon Turkistarha 21650 Lillandet 2, 3 UFUR FEED use for own animals

Keräyskekukset 3 kpl

FIS2- 006/761/2004 HKScan Finland Oy, Mellilän tuotantolaitos 32300 Mellilä 2, 3 COLC FEED for fur animal feed
FIS003-5399/2013 Nauvo Fish Oy 21650 Lillandet 3 COLC FEED for fur animal feed
FIS2-002/761/2004 Paimion teurastamo Oy 21530 Paimio 2, 3 COLC FEED for fur animal feed

Eviran hyväksymät orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavat laitokset 7 kpl

- FIC239-07957/2007NA Jouko Markkula, kompostointilaitos Loimaa Luokan 2 sivutuotteista; lanta, Luokan 3 sivutuotteista; siiankarvat, sorkat valmistus omaan käyttöön 11.2.2008 Toistaiseksi
- FIC020-08107/2011NA Luhtala Tapio Koski TL Luokan 2 sivutuotteista; lanta Lantaseos 5.3.2013 Toistaiseksi
- FIC009-07799/2007NA Auran kunta, orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus Aura jätevedenpuhdistamoliete Maanparannuskomposti 15.7.2008 Toistaiseksi
- FIO006-00704/2007NA Biokasvu Oy, orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus Pöytyä Käsitelty luokan 2 ja 3 lihaluujauho, sienimöalusta Orgaaninen eläinperäinen lannoite, orgaaninen lannoite 16.4.2007 muutettu 25.11.2008 Toistaiseksi
- FIO008-06238/2009NA Biokasvu Oy, orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus Tarvasjoki Kasviperäinen aines Orgaaninen lannoite 16.8.2010 Toistaiseksi
- FIC009-00077/2008NA Kosken TI kunta, orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus Koski TI jätevedenpuhdistamoliete Maanparannuskomposti Kompostimulta 15.7.2008 Toistaiseksi
- FIC009-03407/2007NA Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos, Kirveskallion kompostointilaitos, orgaanisten lannoitevalmisteiden valmistus Loimaa Jätevedenpuhdistamoliete Maanparannuskomposti 5.5.2008 Toistaiseksi

9.2 Sivutuotteita käyttävät toimijat

Aloitettaessa MMMa 1193/2011 mukainen käsittelemättömien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläinten ruokintaan (haaskatoiminta), on toiminnasta tehtävä ilmoitus kunnaneläinlääkärille, jonka alueella haaskaa aiotaan pitää. Ilmoitus on tehtävä ennen haaska-

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

ruokinnan aloittamista ja se tehdään kirjallisesti. Haaskapaikan tiedot viedään haaskarekisteriin. Myös muihin erityisiin ruokintatarkoituksiin sivutuotteita käyttävän toimijan on tehtävä aloitusilmoitus kunnaneläinlääkärille, joka rekisteröi käyttäjät. Toimintaa on valvottava Avin laatiman valvontasuunnitelman mukaisesti. Toimijoiden valvonta kuuluu kunnaneläinlääkärille. Luonnonvaraisia eläimiä ruokittaessa on jokaisesta käyttökerrasta ilmoitettava sivutuotteiden keräyskunnan ja käyttökunnan kunnaneläinlääkärille ennen kuin sivutuotteita viedään haaskapaikoille. Käyttökunnan kunnaneläinlääkärin tulee kieltää sivutuotteiden käyttö, mikäli aineksessa on tautiriski tai lääkejäämiä.

Sivutuotteita eläintarhaeläinten, sirkuseläinten sekä muiden matelijoiden ja petolintujen kuin eläintarhaeläinten ruokinnassa käyttävien toimijoiden on tehtävä kirjallinen ilmoitus toiminnan aloittamisesta paikalliselle kunnaneläinlääkärille, joka rekisteröi käyttäjät ja toimittaa tiedon välittömästi Eviraan. Sivutuotteita em. ruokintatarkoituksiin käyttävän toimijan on pidettävä kirjaa sivutuotteiden käytöstä ja ilmoitettava kunnaneläinlääkärille toiminnan loppuessa. Kunnaneläinlääkäri valvoo toimialueellaan toimipaikkoja, joissa sivutuotteita käytetään eläinten ruokintaan.

Liedon alueen haaskarekisterin käyttäjänä toimii valvontaeläinlääkäri Sirkka Mattila. Toimija jättää täyttämänsä ilmoituslomakkeen valvontaeläinlääkärille, joka syöttää tiedot välittömästi haaskarekisteriin ja haaskapaikka saa virallisen numeron. Mikäli haaskaksi aiotun aineksen käyttöä ei voida sallia, aines ohjataan toimitettavaksi raatokeräilyyn.

9.3 Sivutuotteiden hautaaminen

Kokonaisten märehitijöiden, sikojen, siipikarjan ja turkiseläinten raatojen, kotiteurastuksen sivutuotteiden, pienteurastamoista ja pienleikkaamoista peräisin olevien luokan 2 ja 3 teurassivutuotteiden ja tiettyjen muiden MMMa 1192/2011 § 4 mukaisten sivutuotteiden hautaaminen on sallittua ns. syrjäisillä alueilla.

Kotiteurastuksen sivutuotteiden, teurastuspaikoista ja pienimuotoisista leikkaamoista peräisin olevien luokan 2 ja 3 sivutuotteiden hävitykseen sovelletaan samoja keräily- ja syrjäisiä alueita kuin kokonaisten raatojen hävitykseen. Keräilyalueilla em. sivutuotteet on käsiteltävä tai hävitettävä hyväksytyssä sivutuotelaitoksessa. Toimijan on pidettävä kirjaa haudattujen raatojen tai sivutuotteiden määrästä, luokista ja eläinlajeista sekä hautauspäivämäärästä ja -paikoista. Hautauksista on ilmoitettava aville tautitapauksissa.

Liedon yhteistoiminta-alueella sijaitsevien tilojen ja muiden toimijoiden raatojen ja sivutuotteiden hävitystapoja seurataan mm. tila- ja tarkastuskäyntien, Avin toimittamien "raatotilastojen" sekä ulkopuolisten tekemien valitusten ja ilmoitusten perusteella. Mikäli todetaan säädöstenvastaisuuksia, annetaan toimijalle kehoitus korjata tilanne. Paikalle tehdään uusintatarkastus ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, mikäli säädöksiä ei ole noudatettu.

Tavoite paikka- ja kirjanpitoluokastusten määrien osalta on yksi tarkastus joka toinen vuosi, mikäli ei ole aihetta tehdä tarkastuksia esim. ilmoitusten perusteella. Tarkastukset kohdennetaan ensisijaisesti niihin toimijoihin, joiden aikaisemman toiminnan perusteella on olemassa viitteitä säädösten noudattamatta jättämisestä. Ilmoituksia kuntaan ei ole saatu.

10. Sisämarkkinakauppa

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Toimijoiden, jotka siirtävät jäsenvaltiosta toiseen tiettyjä eläinlajeja tai tuotteita on haettava rekisteröintiä (EtL 60 §; MMMa 1024/2013 4 §) tai tuontilupaa (EtL 63 §) Evirasta. Evira ilmoittaa rekisteröinneistä ja tuontiluvista ohjeineen aviin ja tapauskohtaisesti myös kunnaneläinlääkärille tai muulle valvovalle virkaeläinlääkärille. Aluehallintovirastossa ja kunnassa kirjataan nämä ilmoitukset sekä huomioidaan erityisesti, mitkä eläinlajit tai tuotteet ovat kyseessä ja koskevatko rekisteröinnit sisämarkkinatuontia vai -vientä. Saapunut erä tarkastetaan ja sille myönnetään terveystodistus Eviran ohjeiden mukaisesti, jos ehdot täyttyvät.

10.1 Sisämarkkinatuonti

Avi seuraa saapuvia eriä TRACES-järjestelmän avulla ja määrää kunnaneläinlääkärin tarvittaessa tarkastamaan saapuneet erät. Kaikki Suomeen saapuneet märehitjät ja siat tarkastetaan Eviran ohjeiden mukaisesti kahden arkipäivän sisällä saapumisesta ja eläimiltä otetaan verinäytteet. Muiden erien osalta suositellaan tarkastamaan uusien toimijoiden osalta ensimmäinen saapunut erä ja seuraavien tarkastusten tarve arvioidaan ensimmäisen tarkastuksen perusteella. Kunkin toimijan osalta tulisi tarkastaa vähintään yksi saapunut erä vuodessa. Kunnaneläinlääkäri voi seurata saapuvia eriä TRACES-järjestelmässä ja tehdä saapuneiden erien tarkastuksia myös ilman aluehallintoviraston kehoitusta.

Virkaeläinlääkärin on aina ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos epäilee alueellaan olevan laittomasti tuotuja eriä. Ensisijaisesti tarkastuksen hoitaa se Liedon kunnaneläinlääkäri, jonka alueella tapahtuma on tai se, jonka vastuualueelle tuontierä saapuu. Virkaeläinlääkäri raportoi sisämarkkinatuontierille tekemänsä tarkastukset TRACES-järjestelmään täyttämällä terveystodistuksen valvonta-osion. Hylätyistä eristä kunnaneläinlääkäri ilmoittaa Eviraan. Laittomista lemmikkieläintuonneista hallintopäätöksen tekee Avi. Tällaisista toimenpiteistä päättäminen edellyttää yhteydenpitoa myös lähettäjään viranomaisiin. Annettujen määräysten toteutuminen seurataan aina, esim. varmistamalla että eläimet on palautettu alkuperämaahan tai että ne on lopetettu. Seuranta tapahtuu pyytämällä esim. virka-apua tullilta ja tekemällä yhteistyötä alkuperämaan viranomaisten kanssa.

Kaikki Liedon kunnaneläinlääkärit eivät vielä joko käytä TRACES-järjestelmää lainkaan tai eivät ole sen käytössä riittävän kokeneita. Jos kunnaneläinlääkärillä ei ole mahdollisuutta itse käyttää TRACES-järjestelmää, hän voi pyytää läänineläinlääkäriä viemään tarkastuksen tuloksen järjestelmään puolestaan. Päävastuu alueen TRACES-todistusten seuraamisesta on läänineläinlääkäreillä.

10.2 Sisämarkkinavienti

Sisämarkkinaviennissä toimijan on pyydettävä valvovalta kunnaneläinlääkäriltä lähetettävien MMMa 1024/2013 liitteen 2 mukaisten erien tarkastamista (poikkeuksena erät, joiden vientiin liittyvät tarkastukset ja asiakirjat voi tehdä myös toimija tai muu kuin virkaeläinlääkäri). Kunnaneläinlääkäri tarkastaa lähetyksen ennen vientiä ja laatii tarkastuksen perusteella kyseisen eläinlajin ja tuotteen tiedot sisältävän terveystodistuksen TRACES-järjestelmässä .

Tarkastuksen yhteydessä kunnaneläinlääkäri varmistaa, että toimija on rekisteröitynyt kyseisen eläinlajin tai tuotteen sisämarkkinaviejäksi Eviraan. Pääsääntöisesti terveystodistuksen I-osan täyttäminen on toimijan tehtävä, kunnaneläinlääkäri kuitenkin tarkastaa ja tarvittaessa korjaa toimijan laatiman I-osan. Jos toimija ei ole rekisteröitynyt TRACES-järjestelmään, jää myös

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

terveystodistuksen I-osan täyttäminen tarkastavan kunnaneläinlääkärin tehtäväksi terveystodistuksen (II-osa) lisäksi. Toimenpiteet tehdään toimijan kustannuksella. Tarkastanut kunnaneläinlääkäri leimaa ja allekirjoittaa lähetystä seuraavan todistuksen. Vuosittain on hyvä tarkastaa, että toimija ylläpitää eläintautilain 65 § mukaisesti ventiluetteloa.

Rekisteröityjen hevosten terveystodistusta laatiminen TRACES –järjestelmässä on suositeltavaa mutta ei välttämätöntä. Rekisteröity hevonen ei tietyin ehdoin tarvitse terveystodistusta kilpamatkoilla Pohjoismaissa.

Virkaeläinlääkärit seuraavat mahdollista eristä vastaanottajamaassa saatavaa palautetta ja reagoivat siihen. (TRACES-terveystodistuksen valvonta eli III-osion täyttö TRACES-järjestelmän kautta).

11. Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Viejä pyytää kunnaneläinlääkäriltä tarkastusta ja selvittää vientiehdot. Viejän on varmistettava, että viennin kohdemaan vaatimat ehdot viennille täyttyvät. Jos kyseisten eläinten tai tuotteiden viennistä on tehty sopimus kohdemaan ja Suomen tai EU:n välillä, viennissä on noudatettava tämän sopimuksen ehtoja. Muussa tapauksessa viejä selvittää eläinlääkintötodistukseen sisältyvät vaatimukset kohdemaan viranomaisilta joko suoraan tai kohdemaassa toimivan tuojan avustuksella. Evira laatii eläinlääkintötodistusten mallit kohdemaan ehtojen pohjalta. Lemmikkejä vietäessä myös kunnaneläinlääkäri voi laatia todistuksen viejän selvittämien ehtojen pohjalta. Todistukset tulisi toimittaa Eviraan (vienti.elaintuotteet@evira.fi), jotta ne saataisiin tarvittaessa todistuksia myöntävien virkaeläinlääkäreiden ja muiden viejien tietoon.

Eviran tavoitteena on, että MMM:n asetuksen 832/2013 liitteen I eläimiä ja tuotteita vietäessä tullaan viimeistään 1.1.2015 ottamaan käyttöön turvapaperille tulostetut eläinlääkintötodistukset (ei koske mm. lemmikkejä eikä tulaisten vientiä). Kunnaneläinlääkärin on tilattava turvapaperille laaditut eläinlääkintötodistukset Evirasta.

Todistuksen myöntäneen virkaeläinlääkärin on säilytettävä myöntämiensä vientitodistusten jäljennöksiä 3 vuoden ajan. Toimenpiteiden kustannuksista vastaa viejä.

12. Eläinten lääkitsemisen valvonta

Uusi laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014; lääkitsemislaki) astuu voimaan 1.12.2014. Sen nojalla annettavat asetukset ovat vielä valmisteltavana. Suunnitelma päivitetään lääkitsemislain osalta asetusten valmistuttua.

Lääkitsemislain mukaisia viranomaisia ovat MMM, Evira, Avit sekä kunnaneläinlääkärit aluehallintoviraston määräyksen mukaisesti eläinten pitopaikoissa. Evira laatii lääkitsemislain 32 § mukaisen valvontaohjelman lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden sekä eläinlääkinnässä käytettävien laitteiden ja tarvikkeiden käytön ja luovutuksen valvontaa varten monivuotisen valtakunnallisen valvontaohjelman. Ohjelma kattaa myös eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) mukaisen lääkkeiden määräämisen valvonnan.

Valvontaohjelma sisältää vähintään seuraavat tiedot

- valvonnan tavoitteet ja kattavuus osa-alueittain;
- perusteet, joiden mukaan erityyppisten valvontakohteiden riskit arvioidaan ja kohteet sekä

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

niiden valvontatiheys valitaan;

- valvonnan sisällön ja menetelmien määrittely;
- toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa säännösten vastaista toimintaa;
- valvontaohjelman toteutumisen arvioinnissa käytettävät menetelmät.

13. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Voimassa olevan eläinsuojelulainsäädännön noudattamista valvotaan eläinsuojelutarkastuksissa. Jos tarkastuksessa havaitaan, että eläinten suojelusta annettuja säädöksiä on rikottu, eläinsuojeluviranomainen ryhtyy lainsäädännön edellyttämiin pakkokeinoihin. (Eläinsuojelulaki 247/1996 (EsL), 4 luku). Jos eläinsuojeluviranomaisella on syytä epäillä, että eläinsuojelulainsäädäntöä on rikottu ja kun hän tekee eläinsuojelupäätöksen, hän on velvollinen tekemään asiasta ilmoituksen poliisille. (EsL 63 §)

Kunnaneläinlääkäri, poliisi ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija valvovat eläinsuojelulainsäädännön noudattamista kunnan alueella. Valvontaviranomaisia ovat lisäksi tarkastuseläinlääkäri ja lihantarkastaja teurastamon alueella ja rajaeläinlääkäri toimialueellaan. Läänineläinlääkärit tekevät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset ja täydentävien ehtojen eläinten hyvinvoinnin tarkastukset sekä osallistuvat tarvittaessa hankalien eläinsuojelutapausten hoitoon alueellaan. Lisäksi Avi voi myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojalle tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa.

Avi varautuu eläinsuojelulain 43 §:n mukaisen uhkasakkomenettelyn hoitoon tarvittaessa. Avi suunnittelee kuinka ja millaisissa tapauksissa tehdään vaikeiden eläinsuojelutapausten siirto kunnalta Avin hoidettavaksi.

Eläinsuojeluvalvontaeläinlääkäri säilyttää eläinsuojelutarkastuksiin liittyvät paperiset dokumentit arkistoituina. Pöytäkirjat tehdään TerveKuu-ohjelmalla, jossa ne säilyvät sähköisessä muodossa ja ovat myös terveysvalvonnan johtajan saatavilla tarvittaessa. Liedolla on yhteistoimintasopimus Turun ja Salon kaupunkien kanssa valvontaeläinlääkäriyhteistyöstä. Tarvittaessa valvontaeläinlääkärit voivat tehdä yhteistyötä hankalissa tapauksissa ja sijaistaa toinen toisiaan. Myös Liedon praktikkokunnaneläinlääkärit avustavat tarvittaessa valvontaeläinlääkäriä esteellisyyskysymyksen huomioiden.

13.1. Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäiltäessä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään eläinsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai lopetusasetuksen vastaisella tavalla, aluehallintovirastolla, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla sekä aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tarkastuksen tekemiseen. Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä kaikkiin tiloihin, joissa eläimiä pidetään. Eläinsuojelutarkastuksen suorittajalla on oikeus tarvittaessa ottaa korvauksetta tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Käynnillä tarkastetaan paitsi itse eläimet ja eläinten pitopaikka ja pitopaikan olosuhteet, myös eläimiä varten tarkoitettu ruoka ja juoma sekä välineet ja varusteet. Käynnillä voidaan tarkastaa myös luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan edellyttämä eläinluettelo, tuotantoeläimiä koskeva kirjanpito sekä lopetusasetuksessa edellytetyt asiakirjat. (EsL 39 §).

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten määrä on lisääntynyt viime vuosina ja tarkastuksia tehdään vuosittain yli 5000 kpl, koko maassa. Liedon alueella yli 100 vuodessa. Epäily- ja ilmoitustapauksessa (ilmoitus teurastamolta, Avilta, yksityishenkilöltä tai poliisilta) valvontaeläinlääkäri tekee tarkastuksen. Mikäli valvontaeläinlääkäri havaitsee puutteita, annetaan kohteelle määräyksiä tai lievissä laiminlyönneissä neuvoja. Tarvittaessa tehdään tutkintapyyntö poliisille. Pöytäkirjat lähetetään tiedoksi Aville ja määräyksiä sisältävät pöytäkirjat myös poliisille. Määräajan jälkeen tehdään uusintatarkastus ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin ja ilmoittaa tarvittaessa eläinsuojelurikkomuksista poliisille). Eläinsuojelulain 44 §:n mukaisissa kiireellisissä tapauksissa tehdään yhteistyötä poliisin ja löytöeläinlaitoksen sekä teurastamoiden kanssa. Tarvittaessa lopetetaan eläin tai järjestetään kiireellisesti hoitoa.

Paikallisen eläinsuojeluviranomaisen pyynnöstä vastuu tarkastuksen ja päätöksen tekemisestä vaikeimpien eläinsuojelutehtävien osalta voidaan kuitenkin siirtää kunnalta läänineläinlääkärille. Tapauksen siirtoa voidaan pyytää esimerkiksi jos toimija ei ole noudattanut hänelle toistuvasti annettuja kieltoja tai määräyksiä, ja kieltoa tai määräystä on tarvetta tehostaa uhkasakolla tai teettämishallalla tai jos tarkastuskohteessa on useita eläimiä, joiden osalta on tarve ryhtyä eläinsuojelulain 44 §:n mukaisiin välittömiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

13.2. Tiloilla tehtävät otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset

Evira ja Avi voivat eläinsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka lopetusasetuksen noudattamisen valvomiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai EY:n oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit tekemään selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa eläimiä pidetään elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa. (EsL 48 §)

Nämä ns. EU-eläinsuojelutarkastukset eivät kuulu kuntien hoidettavaan valvontaan. Tarvittaessa virkaeläinlääkärit tekevät Eviran tai Avin määräyksestä ja ohjeistuksen mukaisesti selvityksiä ja tutkimuksia.

13.3. Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Tarkastuksia voidaan tehdä myös ilman epäilyä eläinsuojelulainsäädännön rikkomisesta sellaisiin paikkoihin, joissa toiminta edellyttää eläinsuojelulaissa tarkoitettua luvan hakemista Avilta tai ilmoituksen tekemistä Aville. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi sirkukset, eläintarhat ja -näyttelyt, eläinkaupat, pieneläinlaitokset, suuret kennelit sekä ravi- ja ratsastustallit, riistaeläintarhat, lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat sekä paikat joissa harjoitetaan eläinten lopetustoimintaa.

Ilman epäilyä tarkastuksia saadaan tehdä myös eläinkilpailuihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin. (EsL 39 §). Tavoitteena on tarkastaa luvan- ja ilmoituksenvarainen toiminta vuosittain. Mikäli luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa ei valvota vuosittain, tehdään toiminnasta alueellinen riskinarviointi ja suunnitellaan kohteiden tarkastustiheys arvioinnin perusteella. Kaikki kohteet ja tehdyt tarkastukset kirjataan aveissa Elite-järjestelmään.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Tulevaisuudessa Eliten korvaa Elvi, joka on myös kunnaneläinlääkäreiden käytössä. Aluehallintovirasto ilmoittaa kunnille näiden alueella sijaitsevat luvan- ja ilmoituksenvaraiset

kohteet sekä toiminnassa tapahtuneet muutokset. Kunnat ylläpitävät tietoa alueellaan sijaitsevasta luvan- ja ilmoituksenvaraisesta toiminnasta.

Kunta suunnittelee alueensa luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonnan. Suunnitelmassa kuvataan riskinarviointi, mikäli kohteita ei tarkasteta vuosittain.

Liedon yhteistoiminta-alueella on luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa seuraavasti:
kennelit 9
tallit 55
riistanhoidolliset tarhat 4
liha, muna, siitoseläintarha 2
eläinkaupat 2
eläinhoitolat 12
muut 4.

Liedon yhteistoiminta-alueella harjoitettavaa luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa valvoo valvontaeläinlääkäri Sirkka Mattila. Kaikkia luvan- ja ilmoituksenvaraisia kohteita ei tarkasteta vuosittain vaan valvonta kohdistetaan niihin kohteisiin joissa aikaisemmin on havaittu huomautettavaa. Muut kohteet tarkastetaan kerran kolmessa vuodessa. Riskinarviointiin on valmisteilla yhtenäinen valtakunnallinen kriteeristö.

13.4. Eläinsuojeluvalvojat

Avi voi myöntää oikeuden eläinsuojeluvalvojana suorittaa tarkastuksia sille, jolla on koulutuksen tai käytännön kokemuksen kautta hankittu riittävä perehtyneisyys tarkastuksen kohteena olevaan eläinlajiin ja sen pidolle asetettaviin eläinsuojeluvaatimuksiin ja joka on suorittanut Eviran järjestämän eläinsuojelutarkastuksen tekemistä koskevan eläinsuojeluvalvojakurssin. (EsL 38 §).

Avi ohjaa ja johtaa eläinsuojeluvalvojen työtä ja eläinsuojeluvalvojat raportoivat tekemänsä tarkastukset aluehallintovirastolle. Avi ilmoittaa kunnille näiden alueella toimivat eläinsuojeluvalvojat. Liedon toimialueella ei työskentele Avin valtuuttamia eläinsuojeluvalvoja.

13.5. Eläinkuljetukset

Avit myöntävät hakemuksesta kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvia kuljetuksia suorittaville henkilöille ja yrityksille eläinkuljettajaluvat ja niihin liittyvät kuljetusvälineen hyväksymistodistukset sekä kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistukset. (Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006).

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, poliisilla,

kunnaneläinlääkärillä, Avilla, rajaeläinlääkärillä ja tarkastuseläinlääkärillä on oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Poliisi saa tarkastaa eläinkuljetuksen myös ilman epäilyä säädösten rikkomisesta,

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

samoin rajaeläinlääkäri ja tarkastuseläinlääkäri toimialueillaan. Eläinkuljetusta tarkastettaessa on viranomaisella oikeus tarkastaa eläimet, kuljetuskalusto, ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä asiakirjat. (Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006, 28 §)

Evira ja Avi voivat määrätä virkaeläinlääkärit tekemään erityisiä tarkastuksia eläinkuljetuksissa. (Laki eläinten kuljetuksesta 1429/2006, 29 §)

13.6. Teurastamot

Evira ja aluehallintovirasto voivat määrätä virkaeläinlääkärit tekemään selvityksiä ja tutkimuksia teurastamoissa ja poroteurastamoissa. (EsL 48 §) Tarkastuseläinlääkärillä ja lihantarkastajalla on oikeus tarkastusten tekemiseen teurastamossa sekä niiden alueella ilman epäilyä eläinsuojelusäädösten vastaisesta toiminnasta. (EsL 39 §) Jos tarkastuseläinlääkäri epäilee, että eläinsuojelulainsäädäntöä on rikottu teurastamoissa toimittavassa eläintenpitoyksikössä, hänen on ilmoitettava asiasta tilan hoitavalle eläinlääkärille, tuottajalle sekä sen alueen aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee. Näin läänineläinlääkäri voi määrätä paikallisen kunnaneläinlääkärin suorittamaan tarkastuksen kyseiseen pitopaikkaan. (EsL 41 §; Asetus (EY) 854/2004, Liite I).

Käytännössä Avin ilmoitukset tulevat Liedon ympäristöterveydenhuoltoon ja valvontaeläinlääkärille, joka tekee tarkastuksen ilmoituksen perusteella.

14. Täydentävien ehtojen valvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osittain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytys.

Täydentävät ehdot jaetaan neljään ehdonalaan, joista Eviran vastuulla Manner-Suomessa on kaksi: 1. kansanterveyden, eläinten ja kasvien terveyden valvonta sekä 2. eläinten hyvinvointivalvonta.

Eviran osalta täydentävien ehtojen valvonta sisältää eläinten merkinnän ja rekisteröinnin, kasvinsuojeluaineiden, hormonien, rehujen, elintarvikkeiden (kielleyt aineet, lääkejäämät, kasvinsuojeluainejäämät, maidontuotantotilojen hygienian, munantuotantotilojen hygienian ja siipikarjatilojen salmonellavalvonnan), TSE-taudin ehkäisemisen, eläintautien ilmoittamisen ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan.

EU:n suoria ja osarahoitteisia tukia hakeneista eläintiloista on vuosittain koko maassa valvottava vähintään yksi prosentti eli noin 210 tilaa. Eläinten merkinnässä ja rekisteröinnissä valvotaan vähintään 3 % tiloista eli noin 450 nautatilaa, 70 sikatilaa ja 50 lammasta- ja vuohitilaa.

Aluehallintovirastoille kuuluvat täydentävien ehtojen valvontaan liittyvät tehtävät (osa tehtävistä kuuluu elintarvikevalvonnan piiriin):

1. Elintarvikkeiden valvonta: (siipikarjan salmonellavalvonta, maito- muna- ja lihantuotantotilojen hygienia, kielleyt aineet, jäämät

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

2. Eläintautien valvonta (TSE:n torjunta tuonnissa/viennissä, lääkityskirjanpito, e
3. Eläinten hyvinvoinnin valvonta (naudat, siat, munivat kanat, lampaat, vuohet, muut tuotantoeläimet eli peurat, strutsieläimet, hevoset, biisonit, ankat, myskisorsat, hanhet, kalkkunat, turkiseläimet)
4. ID -valvonnan johtopäätösten tekeminen sen jälkeen, kun ELY -keskusten tarkastaja on tehnyt tilavalvonnan.

Valvontaa tehdään otantatiloilla ja laajennuksina mahdollisiin ilmiantoihin perustuvien tarkastusten perusteella sekä mm. seuraavista valvonnoista:

- eläinsuojelutarkastukset
- maitohygieniatarkastukset
- salmonellavalvonta
- munantuotantotilojen hygieniavalvonta
- vierasainevalvontaohjelman mukainen valvonta
- kasvinsuojeluaineiden jäämävalvontaohjelman mukainen valvonta
- lääkekirjanpidon valvonta

Kunnan viranomaisten (kunnaneläinlääkäreiden ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaisten) on tehtävä tarkastuksiin liittyvät asiakirjat riittävän tarkasti, jotta laajennuksia täydentävien ehtojen valvontoihin voidaan tehdä. Kunnan viranomaisten on myös toimitettava perustarkastusten pöytäkirjat Aville riittävän nopeasti laajennusten toteuttamiseksi.

Valvonnat on tehtävä vuosittaisten valvontaohjeiden mukaan. Ohjeet löytyvät Eviranetistä.

Liedossa toimitetaan Aville viivytyksettä tiedot niistä perustarkastuksista, joissa havaitaan mahdollisia Avin vastuulle kuuluvia täydentävien ehtojen indikaattorien laiminlyöntejä. Siipikarjan salmonellavalvonnasta toimitetaan pöytäkirjat aville. Maitohygieniatarkastuksista lähetetään pöytäkirjojen kopiot Aviin, jolloin Avi saa myös tiedot täydentäviin ehtoihin vaikuttavista asioista. Terveystuotosopimusten mukaisista tarkastuksista toimitetaan tiedot eläinsuojelusta vastaavalle valvontaeläinlääkärille, jos on havaittu laiminlyöntejä. Lääkkeiden luovutuksesta raportoidaan Aviin. Esimerkiksi Sikavassa on järjestelmä, johon luovutukset kirjataan ja josta voi tulostaa yhteenvedon.

15. Eläinlääkäripalvelujen järjestäminen

Kuntien järjestämien eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketieteellisesti asianmukaisia. Kuntien on seurattava palvelujen saatavuutta, riittävyttä ja laatua.

15.1. Peruseläinlääkäripalvelu

Kunnan on järjestettävä arkipäivisin virka-aikana saatavilla oleva peruseläinlääkäripalvelu asukkaidensa pitämiä kotieläimiä varten sekä sellaisten yhteisöjen pitämiä kotieläimiä varten, joilla on kotipaikka sen alueella. **Muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten tämä palvelu on kuitenkin järjestettävä vain, jos palvelua ei ole muuten saatavilla yhteistoiminta-alueella.**

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Kaikkia kunnan alueella pidettäviä hyötyeläimiä varten kunnan on kuitenkin järjestettävä arkipäivisin virka-aikana eläinlääkäriin käynnin eläintenpitopaikassa mahdollistava peruseläinlääkäripalvelu.

Eläinlääkintähuoltolain mukaan hyötyeläimiä ovat alkutuotannossa ja muussa elinkeinotoiminnassa sekä ihmisille tarpeellisissa työsuorituksissa käytettävät eläimet. Hyötyeläimiä eivät lain perustelujen mukaan ole seura-, harrastus- tai kilpailutoiminnassa käytettävät eläimet. (Elhl 11§).

Eläinlääkintähuoltolaki rajaa asiakaspiirin ulkopuolelle kiireettömän hoidon osalta esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen omistajat, joiden virallinen kotikunta on muualla. Laki ei kuitenkaan estä

tarjoamista palveluja myös muille kuin oman kunnan asukkaille tai yhteisöille, jos resursseja on riittävästi eivätkä ulkopuolisille annetut palvelut heikennä oman kunnan asukkaiden palvelujen saatavuutta. Kuntaa ei ole velvoitettu järjestämään peruseläinlääkäripalvelua muille kotieläimille kuin hyötyeläimille niiltä osin, kun yhteistoiminta-alueella olevat yksityiset eläinlääkärit tai eläinlääkäriasemat tyydyttävät palveluiden kysynnän.

Kunnan on omassa eläinlääkintähuollon suunnitelmassaan osoitettava, että yksityisiä eläinlääkäripalveluja on määrällisesti ja laadullisesti riittävinä ja keskeytyksettä saatavissa, jos kunta ei itse järjestä peruseläinlääkäripalvelua kaikille kotieläimille. Kunnalla tulee olla valmius hoitaa muita kuin hyötyeläimiä, jos yksityinen palvelutarjonta osoittautuu riittämättömäksi tai keskeytyy. Erityisesti hevosten suhteen jako hyötyeläimiin ja ei-hyötyeläimiin voi olla ongelmallinen ja tulkinnanvarainen. Eläinlääkintähuoltolain perusteluissa on hyötyeläimiksi luokiteltu matkailuelinkeinon liittyvät rekikoirat, ratsastuskouluissa pidettävät hevoset, viranomaistoiminnassa käytettävät eläimet, opaskoirat sekä sellaiset alkutuotannon elinkeinotoimintaan liittyvät eläimet, jotka ovat ammattimaisen toiminnan jatkumisen takaamiseksi pääsääntöisesti korvattavissa toisella samanarvoisella eläimellä. Kunta voi halutessaan järjestää peruseläinlääkäripalveluja laajemmin, mitä eläinlääkintähuoltolain mukainen vähimmäistaso edellyttää. Alueen elinkeinorakenne on syytä huomioida yhteistoiminta-alueen palveluja suunniteltaessa.

Peruseläinlääkäripalvelulla tarkoitetaan eläinlääkäripalvelua, joka annetaan eläinlääketieteelliseen yleistutkimukseen tai kliiniseen tutkimukseen perustuen tavanomaisissa vastaanottotiloissa tai eläinsuojissa. Lain perustelujen mukaan peruseläinlääkäripalveluja ovat eläimistä ihmisiin tarttuvien tautien ennaltaehkäisemiseksi tarpeelliset sekä tuotantotaloudellisesti, epidemiologisesti tai eläinsuojelullisesti perusteltavissa olevat eläinlääkäripalvelut.

Puhelinneuvonta

Kunnan on järjestettävä eläinten omistajille mahdollisuus saada kotieläinten terveyteen ja sairauksiin sekä eläintenpitoon ja hyvinvointiin liittyvää eläinlääkäriin antamaa neuvontaa virka-aikana myös puhelimitse. Ei-kiireellisiä tapauksia koskeva neuvonta voidaan rajoittaa tapahtuvaksi tiettyinä asiakkaille ilmoitettavana ajankohtana. Puhelinneuvonta voi olla maksullista ja maksu voi olla korkeampi virka-ajan ulkopuolella. Maksujen on kuitenkin oltava kohtuullisella tasolla ja suhteessa puhelinpalvelun maksuihin muissa kunnallisissa peruspalveluissa.

Maksuttomasta puhelinnumerosta tulisi kuitenkin olla mahdollisuus virka-aikana saada asiointia koskevaa neuvontaa. Myös tarttuvien eläintautien epäilyjä ja eläinten mahdollisia hyvinvointiongelmia koskevia ilmoituksia olisi kuntalaisten voitava virka-aikana tehdä maksuttomaan puhelinnumeroon. Käytännössä kunnaneläinlääkärit antavat neuvoja ja ohjeita puhelimitse ja tarvittaessa ohjaavat valvontaeläinlääkärille.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Sairaanhoito

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvaa sairaanhoitoa on kliinisesti sairaiden eläinten perustutkimus, hoitotarpeen arviointi ja hoito tai lähettäminen jatkohoitoon. Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvat kirurgiset leikkaukset niiltä osin, kun leikkauksia peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavanomaisissa vastaanotto-tiloissa, hoitotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvia leikkauksia ovat esimerkiksi nautojen vierasesineleikkaukset ja juoksutusmahaleikkaukset.

Terveydenhoito

Peruseläinlääkäripalvelua tulee suunnata ennen kaikkea ennaltaehkäisevään toimintaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpidossa ja edistämisessä. Eri kotieläimille suoritettavat

terveystarkastukset kuuluvat peruseläinlääkäripalveluun. Rokotukset, loishäädöt, kissojen sterilisaatiot ja kastroatiot sekä koirien kastroatiot ovat normaalia peruseläinlääkäripalvelua kuten myös märehittäjien, sikojen ja hevosten hedelmällisyyteen liittyvät tarkastukset ja hoidot. Kunnan velvollisuus ei kuitenkaan ole järjestää eläinlääkäriä praktiikkatehtäviin, joissa vaaditaan erityispätevyyttä tai –koulutusta. Eläinlääkärin järjestäminen nautojen, sikojen tai hevosten keinosiemennysasemille tai eläinten kuntouttamiseen tähtääviin yrityksiin ei myöskään kuulu kunnalta vaadittavan peruseläinlääkintähuollon piiriin.

Eläinten lopetus

Kotieläinten ja eläinlääkärin vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten lopetus eläinsuojelullisista syistä sekä kotieläinten lopetus sairauden perusteella tai omistajan pyynnöstä kuuluu peruseläinlääkäripalveluun. Luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta syntyneet kulut kunta voi laskuttaa aluehallintovirastolta eläinlääkintähuollon määrärahasta.

Todistukset

Kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinisen perustutkimuksen perusteella esimerkiksi vakuutusyhtiötä, vientiä, tuontia tai sisämarkkinakauppaa varten sisältyy peruseläinlääkäripalveluun.

15.2. Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä terveydenhuollon palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällaisia ohjelmia ovat nautatiloille tarkoitettu Naseva ja sikatiloille tarkoitettu Sikava. (EiHL 11§ ja 12§).

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla.

Terveydenhuollon piirissä tehtävä elinkeinon ja viranomaisten yhteistyö täydentää viranomais-toimenpiteitä eläintautien torjunnassa. Lähtökohtana on pidettävä, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Terveydenhuoltoa on kehitetty nautojen ja sikojen lisäksi myös muille kotieläimille kuten siipikarjalle, poroille, lampaille, turkiseläimille ja kaloille. Näille ei kuitenkaan toistaiseksi ole

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

olemassa valtakunnallisia terveydenhuolto-ohjelmia ja seurantajärjestelmiä. Myös hevosten terveydenhuolto on oltavaan kehittämässä.

Liedon yhteistoiminta-alueella terveydenhuoltopalveluja on saatavissa kysyntää vastaavasti. Liedon kunta on järjestänyt peruseläinlääkäripalvelut kattavasti kaikille eläimille. Praktiikkaa (ml. terveydenhuolto) tekee kunnan palveluksessa 10 eläinlääkärinä, yhteensä noin 8,5 henkilötyövuoden edestä, minkä lisäksi käytetään noin 1,5 henkilötyövuotta eläinsuojeluun ja eläintauteihin sekä elintarvikevalvontaan. Lisäksi valvontaeläinlääkärin 1 htv eläinsuojeluun ja eläintauteihin. Yksityiset eläinlääkäripalvelut täydentävät kunnan palveluja ja päivittäin pieneläinten ja hevosten osalta. Tuotantoeläinten osalta yksityisiä palveluntarjoajia on yhteistoiminta-alueella vähän.

Nautatiloilla 132 eli 47% on terveydenhuoltosopimus. Sopimuksista 79 on solmittu kunnaneläinlääkärin kanssa.
Sikatiloista 158 eli 64%:lla on terveydenhuoltosopimus. Sopimuksista 100 on solmittu kunnaneläinlääkärin kanssa.

Muu osa sopimuksista on yksityisen palveluntuottajan tai muun kuin Liedon kunnan kunnaneläinlääkärin kanssa solmittuja

Terveydenhuoltopalvelujen kysyntä

Maatilalla on usein taloudellisesti merkittäviä tuotantosopimuksia, joissa yhtenä ehtona on terveydenhuoltosopimuksen solmiminen eläinlääkärin kanssa ja sopimuksen velvoittamien terveydenhuoltokäyntien tekeminen ajallaan ja sovitussa laajuudessa.

Olemalla mukana terveydenhuollossa ja sen seurantajärjestelmissä pystyvät tuotantoeläintilat helpommin hoitamaan myös alkutuotantoasetuksen (1368/2011) edellyttämän ketjuinformaatiovaatimuksen. Tämän mukaan tuottajan on ennen eläinten teurastamolle lähettämistä toimitettava tiedot muun muassa eläinten lääkityksestä ja elintarviketurvallisuuden vaikuttavien eläinten sairauksien esiintyvyydestä tilalla. Suurin osa teurastamoista edellyttää tämän ilmoituksen tekemistä sähköisen seurantajärjestelmän (Sikava tai Naseva) avulla.

Nasevan ehtojen mukaan eläinlääkäri suorittaa nautatilalle terveydenhuoltokäynnin vähintään kerran vuodessa. Sikavan puitteissa emakko- tai yhdistelmäsikalaan on suoritettava vähintään neljä terveydenhuoltokäyntiä vuodessa. Näistä yhden pitää olla terveydenhuoltosuunnitelman päivityskäynti. Lihasukalaan on suoritettava vähintään yksi terveydenhuoltokäynti kasvatuserää kohti tai neljä terveydenhuoltokäyntiä vuodessa, jos sikala on osastoittain kertatäyttöinen tai jatkuvätäyttöinen. Terveydenhuoltokäynnillä eläinlääkäri havainnoi eläinten olosuhteet ja terveydentilan. Lisäksi merkittävimmät eläinten hoitorutiinit ja tuotannon kannalta kriittiset pisteet käydään läpi. Terveydenhuoltokäynnillä käydään läpi terveydenhuoltosuunnitelman toteutuminen, tilan lääkekirjanpito ja kirjanpito eläinten poistojen ja sairastuvuuden syistä. Lisäksi käydään läpi tuotantotilan toimet tarttuvilta eläintaudeilta suojautumiseksi.

Eläinterveydenhuollon saatavuus on kotieläintilan tulonmuodostuksessa usein ratkaisevan tärkeää jo tuotehintojen ja maataloustuen vuoksi. Tärkein syy terveydenhuoltopalvelujen kysynnälle on kuitenkin se, että tuottaja haluaa terveydenhuoltoon perehtyneen eläinlääkärin asiantuntijaksi karjakohtaisten ratkaisujen tekoon päämääränä tilan taloudellisen tuloksen paraneminen eläinten

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

terveyden ja hyvinvoinnin lisääntymisen kautta. Naseva ja Sikava –järjestelmiä ollaan voimakkaasti kehittämässä tuotannollisen terveydenhuollon suuntaan.

Terveydenhuoltopalvelujen kysyntää lisäävät osaltaan myös tietyt lääkkeiden luovuttamista koskevien sääntöjen poikkeukset. Nasevaan ja Sikavaan liittyneiden tilojen lisäksi vanhempaispolven siipikarjatilat ja osa tuotantopolven kasvattamoista/kanaloista solmivat terveydenhuoltosopimuksen ja sitoutuvat kahdesti vuodessa tehtäviin terveydenhuoltokäynteihin..

Terveydenhuoltotyön resurssitarve

Sikalat ovat kuuluneet Sikavaan noin 90-prosenttisesti jo lähes vuosikymmenen. Nautatilojen lukumäärä Nasevassa on viime vuosina kaksinkertaistunut vuoden tai parin välein ja on nyt selvästi yli puolet tiloista.

Sekä nähtävissä oleva kehityskulku että elintarviketeollisuuden, viljelijäjärjestöjen ja valtionhallinnon yhdessä asettamat tavoitteet ennakoivat, että Naseva lähivuosina tulee kattamaan lähes kaikki nautatilat samaan tapaan kuin Sikava nyt kattaa lähes kaikki sikalat. Sama eläinlääkäri ei aina välttämättä tee sekä terveydenhuoltosuunnitelmaa että terveydenhuoltosopimusta.

Sekä eläinlääkärit että viljelijät tarvitsevat lähivuosina täydennyskoulutusta terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa, kuten karjatason tautiseurannassa ja eläinten hyvinvoinnin arvioinnissa.

Liedon kunnaneläinlääkäreille varataan mahdollisuus täydennyskoulutukseen koulutustarjonnan mukaan.

15.3. Yksityinen palvelutarjonta

Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n mukaan kunnan on palvelun mitoitusta suunniteltaessa otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut. Lain 11 §:n mukaan kunnan on välttämätöntä järjestää arkipäivisin virka-aikana peruseläinlääkäripalvelu muille kotieläimille kuin hyötyeläimille vain, jos palvelua ei ole muuten saatavissa yhteistoiminta-alueella. Eläinlääkintähuoltolain 13 § edellyttää, että kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua alueellaan olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokaudenaikoina. Kunta voi eläinlääkintähuoltolain 17 §:n perusteella tehdä yksityisen eläinlääkäripalvelun tuottajan kanssa sopimuksen kunnan velvollisuutena olevan peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun tuottamisesta.

Liedon Ympäristöterveyspalvelut järjestää arkipäivisin peruseläinlääkäripalvelua myös muille kotieläimille kuin hyötyeläimille. Liedon peruseläinlääkäripalvelua täydentävät yksityiset palveluntarjoajat noin 6,5 henkilötyövuoden edestä Liedon yhteistoiminta-alueella ja lisäksi palveluntarjoajia on naapurikunnissa, esim. Turussa ja Salossa. Kaarinassa toimii pieneläinpraktiikkaa tekevä Kaarinan Eläinlääkäriasema. Paimiossa toimii Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitoksen opetusklinikan yhteydessä kerran viikossa pieneläinten vastaanotto. Loimaalla toimii kokopäiväisesti kaksi yksityistä eläinlääkäriä, joita toinen hoitaa vain pieneläimiä. Lisäksi lähialueella Turun ja Salon sekä Forssan seudulla toimii useita pieneläinklinikoita. Lähimmät hevosklinikat toimivat Kaarinassa, Turussa ja Ypäjällä. Lisäksi alueella toimii yksittäisiä hevospraktiikkaa tekeviä eläinlääkäreitä. Peruseläinlääkäripalveluja on alueella saatavissa eläimille riittävästi ja keskeytyksettä.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

15.4. Kiireellinen eläinlääkäriapu

Kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden aikoina. (EiHL 13 §).

Kiireelliseen eläinlääkäriapuun kuuluvat akuutisti sairaiden eläinten perustutkimus ja vähintään ensiapuluonteiset hoitotoimenpiteet. Kiireellistä eläinlääkäriapua ovat muun muassa nautojen poikimahalvaushoidot, hevosten konservatiiviset ähkyhoidot, eri kotieläinten akuutit tulehdus- ja kiputilat, ompelua vaativat haavat sekä sokin hoito, synnytysapu ja eläimen hengen pelastamiseksi välttämättömät kirurgiset leikkaukset niiltä osin, kun leikkauksia peruseläinlääkärikoulutuksella pystytään suorittamaan tavanomaisissa vastaanottotiloissa ja eläinsuojissa ilman erityistyövälineitä. Keisarinleikkaus täytyy pystyä suorittamaan koirille, kissoille ja märehtijöille, ellei leikkausta tarvitsevia potilaita pystytä nopeasti lähettämään riittävän lähellä sijaitsevaan jatkohoitopaikkaan. Pieneläinten luunmurtumissa on suoritettava välttämätön immobilisaatio. Kotieläinten ja eläinlääkäriin vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten lopettaminen eläinsuojelullisin perustein kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun. Kiireellisen eläinlääkäriavun

tavoitteena on ensiaputyypinen toiminta, jolla pyritään hoitamaan eläimen henkeä ja hyvinvointia uhkaavat tapaukset ja varmistamaan, että potilaan tila ei kohtuuttomasti heikkene sen odottaessa virka-aikana annettavia palveluja.

Kunnan on järjestettävä päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella. (EiHL 13§) Kiireellinen eläinlääkäriapu on päivystysalueella järjestettävä siten, että kotieläimiä, jotka ovat pienikokoisia ja voidaan siten vaikeuksitta kuljettaa eläinlääkäriin vastaanotolle, ja kotieläimiä, joille annettava eläinlääkäriapu edellyttää eläinlääkäriin käyntiä eläimenpitopaikassa, hoitaa pääasiassa eri henkilökunta. (EiHL 13 §)

Suur-/hyötyeläinpäivystys

Varsinais-Suomessa toimii maakunnallinen hyötyeläinpäivystys, joka jakautuu kolmeen päivystyspiiriin. Samanaikaisesti vuorossa olevat päivystäjät voivat tehdä tiimityötä ja apua tarvitsevaan kohteeseen voidaan lähettää päivystäjien niin sopiessa lähin päivystäjä. Jos joku päivystäjistä joutuu sitoutumaan aikaa vievään toimenpiteeseen, voivat alueen muut päivystäjät ottaa vastuun hänen mahdollisista muista tehtävistään. Päivystäjillä on mahdollisuus konsultoida toisiaan, ja todella vaativien tapausten hoitoon voidaan lähettää tarvittaessa useampikin eläinlääkäri. Liedon Ympäristöterveyspalvelut järjestää hyötyeläinpäivystyspuhelinjärjestelmän. Liedon terveysvalvonnan johtaja toimii hyötyeläinpäivystyspuhelinjärjestelmän pääkäyttäjänä ja luo mm. tunnukset päivystäjille. Liedon kunta hoitaa myös Turun kaupungin hyötyeläinpraktiikan sekä päivystyksen, Liedon ympäristöterveydenhuollon ja Turun kaupungin ympäristötoimialan välisen sopimuksen mukaisesti.

Varsinais-Suomessa kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen virka-ajan ulkopuolella on järjestetty siten, että pieneläin- ja hyötyeläinpäivystys on eriytetty. Päivystykset hoidetaan keskitetystä yhteydenotto palvelusta.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Hyötyeläinpäivystys 0600 0 41451 (puhelu ohjautuu numerovalikon kautta päivystävälle eläinlääkärille):

Hyötyeläinpäivystys toimii kolmessa piirissä:

1. Kaarina, Kemiönsaari, Paimio, Parainen, Salo, Sauvo
2. Aura, Koski TL, Lieto, Loimaa, Marttila, Oripää, Pöytyä, Turku
3. Raisio, Naantali, Rusko, Uusikaupunki, Kustavi, Laitila, Masku, Mynämäki, Nousiainen, Pyhäranta, Taivassalo ja Vehmaa

Jokaisessa piirissä on yksi päivystävä eläinlääkäri. (Päivystävät eläinlääkärit tekevät yhteistyötä keskenään, jolloin vapaana tai lähimpänä asiakasta oleva eläinlääkäri voi hoitaa potilaskäynnin).

Pieneläinpäivystys järjestetään ostopalveluna

Pieneläinpäivystys järjestetään maakunnallisesti ostopalveluna. Käytännössä Turun kaupunki kilpailuttaa palvelun ja solmii puitesopimuksen palveluntuottajan kanssa. Turun kaupunki valvoo sopimuksen toteutumista. Liedon ympäristöterveydenhuollolla ja Turun kaupungilla on sopimus, jonka mukaisesti Lieto ostaa Turun kaupungilta em. palvelun. 1.1.2015 alkaen pieneläinpäivystyksen tuottaa Suomen Pieneläinklinikat Oy, Satakunnantie 162, Turku. Sopimus on 3-vuotinen kahden vuoden optiolla.

Suomen Pieneläinklinikat Oy:n klinikka avataan joulukuun alkupuolella Satakunnantielle Iskun taloon. Toimitusjohtaja on Karita Ahlstrand ja vastaava eläinlääkäri Tiina Korte-Mattila. Jaakko Rasi ja Tuomo Waltari toimivat asiantuntijoina yrityksessä. Klinikka on mitoitettu ja varustettu niin, että se ylittää lain minimivaatimukset. Klinikalla pystytään suorittamaan esimerkiksi vierasesineleikkaukset ja torsiroleikkaukset. Varustukseen kuuluu röntgen- ja ultraäänilaitteet sekä riittävä laboratoriovalmius.

Pieneläinpäivystyksen keskitetty yhteydenotonnumero on p. 0600 12 444

Virka-aikana kiireellistä eläinlääkäriapua antavat kunnaneläinlääkärit.

Eläinlääkäripäivystys on tarkoitettu ainoastaan sellaisia kiireellisiä sairastapauksia varten, joiden hoito ei voi odottaa seuraavaan arkipäivään. Päivystyksessä potilaalle annetaan tarvittava kiireellinen, ensiapuluontoinen eläinlääkäriapu. Jos sairaus ei vaadi välitöntä hoitamista, se hoidetaan eläinlääkärien normaalin työajan puitteissa. Eläinlääkäreiden ajanvarausaika on arkiamuisin klo 8.00 – 9.00.

15.5. Virkatehtävät virka-ajan ulkopuolella

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää päivystystä virkatehtävien hoitoa varten. Liedon toimialueella kunnaneläinlääkärit hoitavat hyötyeläinpäivystyksen ja ovat käytettävissä tilanteen niin vaatiessa. Mikäli päivystävää virkaeläinlääkäriä ei ole tai hän ei ole käytettävissä, on eläinsuojelulain nojalla toimivaltainen viranomaisena poliisi.

Päivystys helposti leviävien eläintautien varalta on valtakunnallinen läänineläinlääkäripäivystys. Kaksi läänineläinlääkäriä päivystää aina samanaikaisesti ja kummankin toimialueena on koko

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Suomi. Kulloinkin päivystävän läänineläinlääkärin saa tietää Eviran puhelinvastaajasta numerosta 029 530 4340.

15.6 Ajanvaraus

Liedon toimialueella ei ole päiväpraktiikassa keskitettyä ajanvarausta. Liedon yhteistoiminta-alueella eläinlääkäripalveluissa on arkipäivisin järjestetty työnjako ajanvarausperusteisen palvelun ja kiireavun kesken seuraavasti:

- ajanvaraus on aamuisin klo 8-9
- tarvittaessa kiireinen tapaus priorisoidaan
- ajanvarauksia hoidetaan tarvittaessa vastauspalvelun avulla
- puhelimeen vastataan pääsääntöisesti koko päivän ja kiireelliset tehtävät priorisoidaan
- mikäli eläinlääkäri on pitkähköän ajan tilanteessa, jossa ei voi vastata puhelimeen, sovitaan soiton siirrosta toisen eläinlääkärin kanssa

Kunnaneläinlääkäreillä on työparit (lähin kollega), joiden kanssa he sopivat kiireellisissä tilanteissa sijaistamisesta ja työnjaosta.

15.7. Palveluiden saatavuus

Peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun tulee olla saatavilla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen. (EiHL 14 §)

Jos avun tarve ei ole kiireellinen, sairaskäynti- tai vastaanottoaika täytyy järjestyä viikon sisällä tilauksesta. Kiireettömät terveydenhuolto- ja massatyökäynnit on lomakauden ulkopuolella voitava varata alle kolmen viikon ja lomakaudella alle kuuden viikon sisällä yhteydenotosta. Jos asiakas haluaa palvelut nimetyltä eläinlääkäriltä, saavat jonotusajat olla pitemmät. Hyvänä palvelutasona voidaan väestötiheillä alueilla pitää peruseläinlääkäripalvelun järjestämistä siten, että pääosa asiakkaista saa palvelun alle viidenkymmenen kilometrin etäisyydeltä.

Kiireellisen eläinlääkäriavun resurssit on mitoitettava siten, että apua on kaikkina vuorokaudenaikoina saatavissa kolmen tunnin sisällä tilauksesta 90 prosentissa tapauksista. Päivystysalueet on siten mitoitettava, 90 prosentissa tapauksista päivystävän eläinlääkärin matka eläintenpitopaikkaan tai eläimen omistajan matka pieneläinvastaanotolle on alle sata kilometriä. Tästä etäisyydestä voidaan poiketa Kainuun ja Lapin maakunnissa sekä saaristokunnissa.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksessa alueen kunnat ovat sopineet järjestävänsä lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon palvelut. Tämän mukaisesti Liedon toimialueella ei järjestetä erikoiseläinlääkäritason palveluja.

Alueen elinkeinorakenne (maatalousvaltaiset kunnat) on huomioitu mm. eläinlääkäriavustaanottojen sijoittelussa sekä resurssien määrässä. Saatavuutta seurataan mm. asiakaspalautteen kautta ja eläinlääkärisuoritteet raportoidaan kunnittain talouden kuukausiraporttien yhteydessä.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

15.8. Palautteen kerääminen ja valitusten käsittely

Kunnan on syytä seurata eläinlääkäripalvelujen saatavuutta säännöllisesti toteutettavien asiakaskyselyjen avulla. Kunta suunnittelee, miten kunta palvelujen ja valvonnan järjestäjänä sekä työnantajana käsittelee eläinlääkintähuoltoa koskevat mahdolliset asiakasvalitukset ja korvauspyynnöt. Kunta suunnittelee eläinlääkäripalveluiden laatuavoitteet ja palautteen keräämisen ja käsittelyn. Liedon kunnan Ympäristöterveydenhuolto on 2010 toteuttanut asiakastytyväisyyskyselyn koskien eläinlääkintähuollon palveluja ja 2011 koskien mm. elintarvikevalvontaa. Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset olivat hyvät, palaute käsiteltiin ympäristöterveyslautakunnassa. Kysely on tarkoitus toteuttaa kerran suunnitelmakaudessa. Mahdolliset vahingonkorvausvaatimukset käsitellään lautakunnassa ja niitä on ollut harvoin, noin yksi vuodessa. Yleensä kyseessä on eläimen menehtyminen hoitotoimenpiteestä huolimatta. Yksittäiset asiakaspalautteet terveysvalvonnan johtaja selvittää asianomaisen eläinlääkärin ja asiakkaan kanssa. Vastaus toimitetaan asianosaisille (asiakas, asianomainen eläinlääkäri, muut mahdolliset asianosaiset, kuten toisen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eläinlääkinnästä vastaava taho). Hallintokanteluissa noudatetaan aluehallintoviranomaisen ohjausta, ts. laaditaan pyydetty selvitys pyydettyyn ajankohtaan mennessä. Liedon kunnalle suoraan tulleet valitukset käsitellään kahden viikon kuluessa, mikäli asia on terveysvalvonnan johtajan ratkaistavissa. Liedon kunnan www-sivujen kautta tulevat valitukset ohjataan terveysvalvonnan johtajalle ja asian käsittely toimitetaan Liedon kunnanhallitukselle asiakaspalauteraporttien yhteydessä puolivuositain.

Liedon kunnalla on voimassa oleva vastuuvakuutus Pohjolassa. Korvausmäärä on enintään 1 milj € ja omavastuu 500 €. Korvausasioissa on harkinnan mukaan pyydetty lausuntoa eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnalta.

15.9. Toimitilat

Jos kunta huolehtii peruseläinlääkäripalvelun ja kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä tuottamalla itse palveluja joko kokonaan tai osittain, kunnan on järjestettävä palveluja varten tarpeelliset toimitilat ja työvälineet ottaen huomioon eläinlääkintähuoltolain ja työturvallisuuslain (738/2002) veloitteet työnantajana sekä kunnan suunnitelma ja kunnan alueella pidettävien kotieläinten lajit ja lukumäärät. Lääkkeet on lainsäädännön vaatimusten mukaisesti pystyttävä säilyttämään asiallisissa lämpötiloissa. Huumausaineeksi luokiteltaville lääkeaineille on oltava lukittava tila. Huoneenlämmössä, viileässä ja jääkaappilämpötilassa säilytettävälle lääkkeille on oltava omat varastotilansa.

Ympäristöterveyslautakunta on kokouksessaan 53/8.9.2010 päättänyt, että Liedon kunta tarjoaa kunnaneläinlääkäreille toimitilat kalusteineen, siivouksen ja jätehuollon, laajakaistan ja matkapuhelimen vastaajapalvelulla sekä tietokoneen ohjelmistoineen ja päivityksineen. Instrumenttien pesu ja desinfiointivälineet sekä työvaatteiden pesu- ja kuivatusmahdollisuus on järjestetty vastaanotoilla. Päivystäjän ja viransijaisen asumiseen soveltuvat tilat löytyvät Loimaalta, Paraisilta, Kemiönsaarella ja Paimiosta.

Laboratoriopalvelut

Liedon yhteistoiminta-alueella on järjestetty maitonäytteiden, verinäytteiden, ulostenäytteiden, muiden kudos-, erite-, ym. näytteiden sekä kalojen ja muiden raadonavausta tarvitsevien

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

kokonaisten eläinten tutkittavaksi lähettäminen ja laboratoriovastausten viivytyksetön vastaanottaminen niin, että kukin eläinlääkäri hoitaa itsenäisesti näytteet ja näytteenotossa noudatetaan annettuja ohjeita (avi, Evira, laboratorio). Näytteet toimitetaan kylmälaukussa tai muussa tarkoituksenmukaisessa pakkauksessa postin tai Matkahuollon kautta, tarvittaessa kuriiripostina viivytyksettä laboratorioon.

Tartuntavaarallisen materiaalin lähettäminen tapahtuu seuraavasti:

- näyte otetaan tarvittavan suojavarustuksen (haalarit, jalkineet, päähineet, käsineet) kanssa
- näyte pakataan huolellisesti siten, että se ei voi kontaminoida ympäristöään
- näyte toimitetaan viipymättä laboratorioon
- näytteenotossa noudatetaan annettuja ohjeita

Lisäksi eläinlääkärit tekevät vaihtelevasti mm. viljely- ja pikamenetelmillä määryksiä omille asiakkailleen.

16. Seuranta, arviointi ja raportointi

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman osana hyväksytään Liedon ympäristöterveyslautakunnassa myös eläinlääkintähuollon suunnitelma, vaikka eläinlääkintähuoltolaki ei sitä edellytä (menettely on valtakunnallisen ohjelman suosituksen mukainen).

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö ei edellytä toiminnanharjoittajien kuulemista valvontasuunnitelmasta, mutta hallintolain 41 §:n mukaisesti tulee toiminnanharjoittajille varata vaikutusmahdollisuuksia. Asian vireilläolosta ilmoitetaan Liedossa kunnan virallisella kuulutuksella. Kunta päivittää eläinlääkintähuollon suunnitelmansa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Päivitetty eläinlääkintähuollon suunnitelma toimitetaan aville, joka arvioi suunnitelman vähintään kerran ohjelmakauden aikana.

Suunnitelman päivityksessä ja suunnitelmien arvioinnissa huomioidaan aikaisempien vuosien toteutumisen arviointi ja muulla tavoin kertynyt palaute. Liedon kunnassa suunnitelman toteutumista arvioidaan toimintavuoden päätyttyä Eviran lomaketta apuna käyttäen. Toteumaraportin hyväksyy ympäristöterveyslautakunta, joka myös käsittelee mahdolliset korjaustoimenpiteet. Hyväksytty raportti lähetetään aluehallintovirastolle maaliskuun loppuun mennessä. Suunnitelman toteumaa ja terveydenhuoltokäyntien ja valvontatehtävien toteutumista seurataan myös vuoden aikana talouden kuukausiraporttien sekä osavuosisraporttien yhteydessä ja tarvittaessa ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin suunnitelmien toteuttamiseksi.

16.1. Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Resurssien riittävyyden arvioimiseksi kunnan tulee ylläpitää tilastoa järjestämiensä eläinlääkäripalvelujen käytöstä. Tilastosta pitää ilmetä vuositasolla ainakin sairaskäyntien, terveydenhuoltokäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät virka-aikana sekä sairaskäyntien ja pieneläinvastaanottokäyntien määrät päivystysaikana. Tilasto on liitettävä kunnan suorittamaan suunnitelman toteutumisen arviointiin ja toimitettava vuosittain Aville.

Liedossa em. tilasto laaditaan kuukausittain Provet-ohjelman perusteella (ne eläinlääkärit jotka eivät käytä Provetiä toimittavat tiedot erillisellä lomakkeella. Yhteenvedo vuosittain toimitetaan

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

ympäristöterveyslautakunnan käsiteltäväksi ja edelleen Aville. Avin pyytämät muut selvitykset ja yhteenvedot toimitetaan määräajan puitteissa. Raporttien toimituksesta vastaa terveysvalvonnan johtaja. Eläinsuojelutarkastuskertomukset/päätökset kirjoitetaan ja tallennetaan TerveKuu-järjestelmään. Eläinsuojelueläinlääkäri toimittaa itsenäisesti tarvittavat dokumentit ja tiedot asianomaisille viranomaisille. Eläinsuojelueläinlääkäri laatii kalenterivuoden aikana tekemiensä tarkastusten/ päätöksiensä ym. määrästä yhteenvedon terveysvalvonnan johtajalle. Terveysvalvontaohjelmien käyntejä ei toistaiseksi ole raportoitu sisäisesti, asiasta vastaava eläinlääkäri hoitaa itsenäisesti raportoinnin vuosittain ja pyydettyäessä. Terveysvalvonnan johtaja ja valvontaeläinlääkäri kirjaa tautiepäilyt. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan työt, joista kunta laskuttaa valtiota: eläinsuojelueläinlääkäri ja praktikkoeläinlääkärit toimittavat laskun terveysvalvonnan johtajalle joka hyväksyy sen ja toimittaa osastosihteerille laskutettavaksi ja eläinlääkärille maksettavaksi.

16.2. Arviointi- ja ohjauskäynnit

Evira auditoi veija eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan suhteen elintarvikeketjun monivuotisen auditointisuunnitelman mukaisesti. Avit ovat vuodesta 2005 lähtien suorittaneet kunnallisen elintarvikevalvonnan arviointi- ja ohjauskäyntejä, joiden on tarkoitus tulevaisuudessa kattaa myös kuntien järjestämä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalveluiden toimeenpano.

17. Vuoden 2015 painopisteet

Valtakunnallisessa ohjelmassa vuodelle 2015 on 9 painopistettä

1. Eläinlääkintähuollon arviointi- ja ohjauskäyntien toteuttaminen

Vuonna 2015 Liedon kunnan ympäristöterveydenhuollon yksikköön ei tehdä ohjaus- ja arviointikäyntejä koska se tehtiin vuonna 2013. Valtakunnallinen painopiste on kehittää käyntejä kattamaan vuonna 2015 myös kuntien järjestämä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalveluiden toimeenpano.

2. Kuntien järjestämän eläinlääkäripäivystyksen toteuttamisen varmistaminen eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti

Liedossa eläinlääkäripäivystys on toteutettu lain vaatimusten mukaisesti.

3. Kansallisen tukivalvonta-asetuksen muutosten toimeenpano

Ei edellytä kunnilta toimenpiteitä. Evira päivittää valvontaohjeensa Aville niiltä osin kuin täydentävien ehtojen uuden valtioneuvoston asetuksen muutokset edellyttävät.

4. Elvi:n (entinen Elite) käyttöönotto

Evira jatkaa Elvi-sovelluksen kehitystyötä toteuttavan tahon kanssa sekä ohjeistaa käyttäjätahoja sovelluksen julkaistujen osioiden käytössä. Kunnat ottavat sovelluksen aktiivikäyttöön heti käyttöoikeuksienlaajennuttua kuntiin.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

5. Uudistetun eläntätilain toimeenpano

Pakollisten terveysvalvontaohjelmien toimeenpanon ja valvonnan tehostaminen

6. Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteröinnin valvonnan tehostaminen.

Kunnaneläinlääkäri tarkistaa rekisteröintiasiat muiden tilakäyntien yhteydessä.

7. EU lemmikkieläinasetuksen toimeenpano sisämarkkinakaupassa

AVI huomioi lainsäädännön muutokset kunnaneläinlääkäreille ja muille eläinlääkäreille järjestämässään koulutuksessa: lemmikkieläinpassin uudistus tuo muutoksia sekä passien myöntämiseen että täyttämiseen, samalla tulee kirjanpitovelvoite passeista eläinlääkäreille. Tuontivaatimukseen tulee muutoksia (rabies-rokotukset).

8. Uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano

Eviran laatii valtakunnallisen eläinten lääkitsemisen valvontaohjelman. Avi toteuttaa eläinten lääkitsemisen valvonnan. Ei edellytä kunnilta toimenpiteitä

9. Eläinten suojelua lopetuksen ja teurastuksen aikana koskevan neuvoston asetuksen toimeenpano

Evira yhteistyössä Avien ja tarkastuseläinlääkärien kanssa jatkaa asetuksen toimeenpanoa mm. kannustamalla ”Hyvän toimintatavan” oppaiden käyttöönottoa. Avi myöntää asetuksen edellyttämät kelpoisuustodistukset sekä ohjaa ja valvoo alueellaan lopetusasetuksen noudattamista (mm. kelpoisuustodistukset). Kunnaneläinlääkäri valvoo asetuksen noudattamista muun eläinsuojeluvalvonnan yhteydessä.

10. Uuden sivutuotelain toimeenpano

Sivutuotelaki tulee muuttamaan ja selkeyttämään valvovien viranomaisten tehtäväjakoja sekä tehostamaan viranomaisten toimivaltaa valvonnan toimenpiteiden osalta. Evira suunnittelee, ohjaa, kehittää ja valvoo valtakunnallisesti sivutuotelain kansallista toimeenpanoa sekä suorittaa osaltaan valvontaa. Avi ohjaa lain toimeenpanoa alueellisesti sekä ohjaa ja kouluttaa kunnaneläinlääkäreitä lain toimeenpanoon liittyvissä kysymyksissä. Kunnaneläinlääkärit osallistuvat koulutukseen ja toimeenpanoon lain edellyttämässä laajuudessa.

11. Kattavan ja riskiperusteisen sivutuotevalvontasuunnitelman toimeenpano

Evira laatii sivutuotteiden valtakunnallisen valvontasuunnitelman, jonka avulla varmistetaan kattava ja yhtenäinen sivutuotevalvonta. Avi koordinoi ja jalkauttaa valvontasuunnitelman alueellaan, seuraa valvontasuunnitelman toteutumista ja ohjaa kunnan tekemää valvontaa. Avi kokoaa valvontatiedot kunnista ja analysoinnin jälkeen raportoi tiedot Eviraan valvontasuunnitelman mukaisesti. Kunta toteuttaa valvonnan Eviran suunnitelman mukaisesti.

Asiakirjan luonne: Julkinen
Laatinut: Johanna Mäkinen
Hyväksynyt: Ympäristöterveyslautakunta /17.12.2014

Liite 1. Resurssitarpeen kartoitus